

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Egy evre 24 korona.
Egy hora 2 korona.

VIDÉKEN:
Egy evre 28 korona.
Egy hora 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:
6-hasabos petit sor egyszer 20 fill.
minden következőnél 16 fillér.

Nyitlér sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1901.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Stauber József.

Szerda, június 26.

Mai számunk főbb közleményei:

- Vezércikk: Ruthén akció.**
- A képviselőház ülése.**
- Az Ugron-Rimler ügy.**
- A kisjenői lóversenyek.**
- Miért nyugdíjazták Bollát?**
- Dick Jakabot elfogták.**
- Öngyilkosság vallási szertartások között.**
- Szelle József ügye.**
- Német bankok bukása.**
- A mai esküdtársi tárgyalás.**
- Tárca: „A szülőkhöz.”** Irta: Andronicus.
- Csarnok: A Lassú Pál házassága.** Irta: Nográdi László.

Ruthén akció.

Arad, június 25.

Hogy milyen helytelenül indult és mennyire eltörpült ez a dolog, már maga a címe is elárulja. Az a nemesen érző és fenköltén gondolkodó főpásztor ugyanis, a kitől az egész dolog, eszméje származott és a ki 1897-ben ezt az akciót megindította, nem csupán egy vidék népére, nem egyedül a ruthénségre gondolt. Ő a felvidéki Kárpátok összes szegényeit egyformán kívánta támogatni. Segélyt kívánt nyújtani mindenkinek, a ki arra rászorul, tekintet nélkül annak jogi és vallásbeli állapotára.

Hogy azonban az eszme testet ölthessen, a kormány támogatására és némely hatalmasok hozzájárulására volt szükség, így történt azután, hogy némely politikai és hatalmi érdekek is estek a mérlegbe és az akció nem az egész vonalon indult meg egyszerre. Elsőnek a legszelvidebb, a

legengedelmesebb nyáj, a ruthénség került sorra.

Sokat gondolkodtam azóta e dolog felett. Általános nemzeti érdekek, közgazdasági szempontok, vagy mik voltak az okok, hogy éppen a ruthénségnél kezdik ezt a mentési munkát. Vajjon a ruthénség a legértelmesebb eleme ennek az országnak, hogy éppen ott kell elsőnek lenni a segítségnek. Vagy talán ott legnagyobb a baj. Kerestem és kutattam az okokat és arra a meggyőződésre jutottam, hogy bizony nem így áll a dolog. Baj van másutt is, nagyobb is. Van a Kárpátok alján, nemzeti és nemzetgazdasági szempontból sokkal értékesebb elem, színmagyar elem is — mely pusztul — ilyen a zemplénmegyei magyarság jó része is, mely a szőlők pusztulásával tönkretutott, ennek is szüksége volna a felsegítésre. A bényei, a megyasszói és Tokaj vidéki elpusztult szőlők, sok ezer magyar családot juttattak nyomorba. Itt azonban, úgy látszik, még ma sem olyan szükséges a segítő kéz.

A Bodrog közén is pusztul a magyarság. Egyéb helyeken is vándorol Amerikába, vagy rohamosan fulad bele a tótországba, mert szegény és magára hagyott. Rá is jöttem csakhamar, hogy vannak ebben az országban a nemzeti érdeknél, az állami fentartó színmagyar faj érdekeinél fontosabb érdekek is. Vannak itt bizonyos hatalmi körök érdekei, melyek mindennél előbbre valók.

Ezek a hatalmi érdekek törpítették ezt az akciót: *ruthén akcióra*. A bárányszelid

ruthén nép, még igen jó elem a klerikális és faudális reakcionáriusok szolgálatára. A jóval intelligensebb magyar faj, az már rebellis. Azt még hadd önlje, hadd törje a nyomoruság.

Megdöböntő és mélységes elfajulását mutatja a mi közállapotainknak ez az ügy is. Szét van tagolva ez az ország és lennek polgársága, mindenféle cimen. Szer és ezer érdek áll itt dühös harcban egymással. Az isten tudja, milyen fifikálóségével felszínen mozgó, ugynevezett vezető elemek, késhegyig menő harcokat folytatnak egymással. Ez alatt a nép, a munkás, a dolgozó nép szegényedik, pusztul. A pusztulást növelik az egymást nyomó követő elemi és egyéb csapások is.

Előáll ezenközben egy apostoli jelkű és szívű férfiú, indítványoz egy szőretteljes nagy és becsületes mentési műveletet. És mivé lesz ez a nemes indítvány, ez az apostoli törekvés. Lesz belőle a magyar közéletnek egy újabb tengeri kigyója: *a ruthén ügy*, lesz belőle egy adáz harc, mely folyik a fórumon és a külszszak mögött, lesz belőle egy pokoli színjáték, melynek egyik ékes felvonását láthattuk és hallhattuk a parlamentben.

POLITIKAI HIREK.

A szentesi Ugron-párt vasárnap délután tartott, melyre a központból leutaztak Bartha Miklós és Várossy Gyula képviselők, Lázár Pál egyetemi tanár és Thaly Lajos földbirtokos volt Molnár Jenő dr., a város mostani képviselője is. A szónokok, különösen Bartha Miklós, hosszasan fog-

TÁRCA.

„A szülőkhöz.”

Irta: Andronicus.

A beraggatott falak és hirdetőoszlopok mellett a legtöbb budapesti ember közömbösen siet el. Legfeljebb a szinlapokra vet egy-egy futó pillantást s azon mosolyodik el sebtében, hogy mily vastag fekete betűkkel kiabál világgá sárga papirosról a bur-bizottság. A többi sok-sok plakátot csak kevesünk számára gyártják. Magam — a kinek minden téren az a bogaram, hogy a mellőzöttek, a szerencsétlenek többet érnek és érdekesebbek, mint az érvényesülők, a szerencsések — hűséges olvasója különösen az olyan plakátoknak vagyok, melyeket szinte senki sem méltat figyelemre.

A falak és hirdetőoszlopok legrosszabb helyein, vagy tulmagasan, vagy tulalacsonyan egyszerű fehér papirosu, fekete betűs, sok szövegű, sűrűn nyomott, kéthasabos plakát szerénykedik. A feje ez a megszólítás. *A szülőkhöz.*

Puritán plakát, éppen semmi stréberség sincs benne. Egyáltalán nem azok közül való, melyek erőszakosan olvastatják magukat. Inkább hasonlít amaz élbetetlen hivatalos közegészségi, vagy adóügyi közintelmekhez, me-

lyekre senki sem kíváncsi. *Eh'sch' wissen!* — mondja az ilyenre a budapesti magyar s megy tovább. De milyen bágyadt is mindjárt maga a megszólítás: *a szülőkhöz!* Hányan érzik magukat szülőknak az utcán? Az utcán, különösen a plakátok alatt, vagyunk *hazafiak polgárok és ifjak* temérdek felkiáltó jellel s nem bánjuk, ha bennünket fegyverre izgatnak. De szülők! Istenem, ez olyan természetes, megunt és terhes otthoni foglalkozás, hogy, mikor hazulról eljövünk, odaakasztjuk a fogásra a kalapunk helyébe. Szülők! S mire izgathatnak bennünket, mint szülőket? Hogy szoptassunk, tápláljunk, neveljünk, fizessünk. Igen érdektelen valamik ezek.

De nekem mindegy: szülőnek érzem-e magamat, vagy sem. En megszánom a szerény, mellőzött, szerencsétlen plakátot s csak azért is elolvasom, hogy ne sirjon. Ám olvasás közben látom, hogy ez a plakát mégis sir és mindig sir.

Ennek az egynek éppen az a hivatala, hogy sirjon. Csöndesen, feltűnés nélkül, de keservesen zokog, mint valami sorsüldözött bajléktalan az utcasarkon, a kivel senki sem törődik, mert nem koldul, — nem a maga hasznáért tukmálja rá baját a közömbös szívekre.

A munkanélküli könyvnyomdászok és betűöntők százas bizottsága inti e plakátokon az iskolaév zártával a szülőket, hogy gyermekeik

részere a könyvnyomdász, vagy betűöntői pályát a viláért se válasszák, mert az készülő veszedelem.

E pályán bizonyos a testi elnyomódás, a korai halál, az örökös nélkülözés és a reménytelen szolgaság. Ugyan-e pályán ellentétben még a munka és a mindennapi kolduskénti érvényesülés bizonytalan.

Szinte magam is sirtam, mikor megolvastam ezt az elégius plakátot. Elgondoltam, mekkora lehet azok bus lemondásai és tehetetlen elkeseredése, a kik már kifáradtak a munkaközlésben, hogy a maguk nehéz sorsán javítsanak s már beérik azzal, hogy a maguk nyomoruságát elrettentő példaként állítják az új nemzedék elé.

Az őszinte, becsületes, keserűen-somorú óvás szülőivé hatotta a szívemet s magamban legott megesküdtem rá, hogy inkább adnám a gyermekeimet hohérnak, mint könyvnyomdásznak, vagy betűöntőnek.

Hanem aztán, tovább ballagotomban, eltűnődtem mindenféle lehetőség feltevésegyük fel, hogy egy napon, mikor a kiiskolázott gyerekek pályaválasztásáról van szó, elem állni vala-melyik valóságban nem létező, de mégis asziumból szeretett fiam s így szól: *betűöntő*

— Apám, én a könyvnyomdászattal és a betűöntésre érzek kedvet és tehetséget.

— Az kietlen, reménytelen pályaválasztásom — felelém — légy te inkább *piszok*

lalkoztak a napirenden lévő politikai kérdésekkel. A függetlenségi párt két árnyalatának álláspontjáról *Bartha* azt mondta, hogy a fuziót a Kossuth-párt magatartása akadályozza. Beszéltek még: *Várossy Gyula*, *Lázár Pál*, *Thaly Lajos* és *Molnár Jenő* dr., a kit a választók ismét jeleltnek kiáltották ki. Este banket volt.

A képviselőház ülése.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, június 25.

A folyosón természetesen még mindig az Ugron-afférről folyik a szó. Összesugnak-bugnak, de a titkolózás nem az Ugron személyét illeti, hanem egy tervről suttognak. Miként lehetne ugyanis szóba hozni az ügyet a Házban. Több szabadelpárti abban a véleményben van, hogy az összeférhetlenségi eljárásról szóló javaslatnál kell megvitatni a dolgot.

Benn ezalatt a fogyasztási adójavaslatot tárgyalják szokatlanul élénk érdeklődés mellett, az aradi polgármesteri kongresszus kérelmére ugyanis egymásután szólalnak fel *Hieronimi Károly*, az ősz *Tisza Kálmán*. *Thaly Kálmán* és a felhozott aggályokra *Lukács pénzügyminiszter* megnyugtató választ és hathatós módosítást nyújtott be, a melyet az egész Ház tetszéssel fogadott.

Részletes tudósításunk itt következik:

Elnök: *Percel Dezső*.

A kormány részéről jelen vannak: *Szell Kálmán* miniszterelnök, *Lukács László*, *Wlassics Gyula*, *Plósz Sándor*, *Darányi Ignác* és *Cseh Ervin* miniszterek.

A Ház harmadszori olvasásban is elfogadta a közigazgatás egyszerűsítéséről és a 7 éven felüli gyermekek gondozásáról szóló javaslatokat.

Széchenyi József előadó javaslatára vita nélkül elfogadták a koronaőr választásáról szóló törvényjavaslatot.

A fogyasztási adójavaslat.

Neményi Ambrus előadó elfogadásra ajánlja a városok és községek fogyasztási adójövedelmeinek meghosszabbításáról szóló törvényjavaslatot.

Hieronimi Károly szerint a városok a regalék államosításával hátrányt szenvedtek. A jelen javaslatot nem akarja gyökerében megváltoztatni, de arra kéri a minisztert, hogy a városok fejlődésük arányában részeltessenek nagyobb és fokozottabb mérvben a fogyasztási adójövedelmekben. (Helyeslés.)

Thaly Kálmán a vidéki városok védelmére

kell. Ők maguk is segíteni akarnak magukon, bizonyítja a polgármesterek értekezlete. Nemzetiségi szempontból is fontos a vidéki gócpontok fejlesztése. A pénzügyi bizottságnak is aggályai voltak a javaslat ellen, mégis 3 évre hosszabbítják meg a törvény hatályát. Miért nem egy évre? Arra kéri a minisztert, hogy a városok fogyasztási adójából a városokat méltányosabban részesítse. (Helyeslés.)

Tisza Kálmán: Szintén pártolja a vidéki városok kulturális törekvéseit, de megjegyzi, hogy a városok regalekövetelése 25 évre teljes kamatgaranciákkal biztosítva vannak.

Polónyi: Kevesebbet kapnak, mint az osztrák városok.

Tisza Kálmán: Nem tettem összehasonlítást. A kormány figyelmébe ajánlja a városok feiiratait. (Helyeslés.)

Lukács László pénzügyminiszter kijelenti, hogy e javaslat hatálya egyáltalán nincs hátránnyal a városokra nézve, melyek fejlődését szíven viseli. Annyit azonban meg kell jegyeznie, hogy a városoknak több olyan jövedelmök van a melyek egy része az államot illeti meg, különben az első §-nál módosítást fog benyújtani, a mely a városok érdekét szolgálja. (Élénk helyeslés.)

Polónyi Géza a fővárosi vadhus fogyasztása tárgyában szólalt fel, melyre

Lukács László pénzügyminiszter felvilágosítást ad, mire a javaslatot általánosságban elfogadták.

Az 1. §-nál.

Lukács László pénzügyminiszter a következő módosítást terjesztette be.

„Ha az 1899. VI. t. c. 4. §. alapján a m. kir. államkincstárból segélyezésre igényjogsultságot tartó városnak az 1899. VI. t. c. 3. §-a értelmében szedhető bor-, hus és szeszfogyasztási adópótlékokból valamelyik évben összesen több jövedelme volna, mint volt az 1901. évben, akkor az illető város részére az 1899. VI. t. c. 4. §. alapján a kérdésben forgó évre nyújtható segély legmagasabb összegének megállapításánál a bor-, hus és szeszfogyasztási adópótlékokból eredő összes jövedelem csak az 1901. évben ily címenek előírt jövedelmek összegével veendő számításba.”

Vagyis tekintet nélkül arra, hogy a városnak az általa kivetett pótlékokból származó jövedelme növekedett, az államkincstárból adandó segély nem csökkent, hanem megmarad az 1900. évi alapon, ami többlet pedig mutatkozik a város által kivetett pótlékoknál, az egész érvében a város javára marad. (Élénk helyeslés a jobb és szélbalon.)

Hieronimi Károly köszönettel fogadja a miniszter módosítását, de azt tartja, hogy ez csak ugrás a sötétbe, mert nem lehet tudni, hogy mennyi lesz az 1901. év fogyasztási adójövö-

delme s így azt sem tudni, nem lesz-e hátránnyal az a városokra.

Lukács pénzügyminisztert éppen a városok érdekében vette alapul az 1901. évet, amelynek tekintetében semmi befolyásolás sem történhetik.

A javaslatot ezután részleteiben is elfogadták.

Rátkay szerint a delegáció elsikkasztja a magyar országgyűlés jogkört, mikor a katonai illetményekről határoz.

Szell szerint a delegáció dolgában nincs tarthatatlan állapot. A delegáció határozatait kritizálni lehet de az összegeket megváltoztatni nem. A delegáció semmi jogot nem sikerült el, de saját hatáskörében határoz.

Thaly Kálmán közjogi sérelmet lát a közös kormány előterjesztésében, mely a negyvenkilencediki törvényről beszél, holott ilyenek nincsenek.

Szell kijelenti, hogy a hibát kijavítják.

Szilágyi szerint tényleg közjogi hibáról van szó, felelősségre vonásnak a delegációban van helye. Magyar kormányt közös kormány hibájért nem lehet felelőssé tenni. A delegáció ezután nagyobb figyelemmel fogja átvenni a jelentéseket.

Polónyi polemizál *Szilágyival*. Séralmesnek tartja az egész delegációnális határozatot *Szell* szerint közjogi állásunkat sérelem nem homályosítja, de mégis megraperálják. *Szilágyi* cserélt pártot, de ő mindig függetlenségi volt.

Szilágyi kijelenti, hogy bárhol ült, mindig liberális volt. (Zajos éljenzés.) *Polónyiról* senki sem hiszi, hogy függetlenségi. (Nagy derűtség.)

Polónyi ebben gyanúsítást lát.

Szilágyi kijelenti, hogy nem gyanúsított. Elhiszi, hogy *Polónyi* függetlenségének tartja magát, de neki nem hiszi senki. (Kacagás.)

Lukács miniszter válassza után az ülés véget ért.

TÁVIRATOK.

A külügyminiszter otthon.

Bécs, június 25. *Goluchowski* gróf külügyminiszter *Lembergbe* utazott atyja szobrának leleplezésére.

A transzváli háború.

London, június 25. *Kitchener* lord jelenti *Pretóriából*: Legutóbbi jelentésem óta elesett 41, megsebesült 27 és fogásba esett 160 bur. Hetven bur megadta magát. Sok lövészert, 264 szekeret, lovakat és készleteket is ejtettünk zsákmányul.

— A püspökséghez semmi hajlamom. Különben is, e végből még igen sok iskolát kellene végezni, és ki tudja, megbírnám-e? S ha meg is bírnám: sok száz és ezer teológia-végzett ifju közül alig egy-két csodálatosan szerencsés viszi fel, nagy későn, a püspökséig. Hány kallódik el nyomorúságosan, boldogtalanul, örökké lázongva, vergődve, hogy hiába tanult, hiába törekedett, semmi sem lehet belőle, elhibázta az életét.

— *Fiacskám*, te megdöbentő okosan beszélsz. Kár, hogy nem vagy plakát, melyet a szülőkhöz intézve ragasztana ki az egyházmegye, sőt parochia, sőt kongrua nélküli papok száz-as-bizottsága. Igazad van, én is rossz pályát mondtam; de te is. Van azonban, hála Istennek, még elég pálya, melyben válogathatunk. Légy például orvos, ügyvéd, országgyűlési képviselő . . .

A fiu, megint olyan okosan felelne, mint egy-egy óvó plakát:

— A páciensstelen orvosok száma légió. Folytonosan gyűlesek is: mitévők legyenek, hol és hogy jussanak mindennapi kenyérükhöz? . . . Most nyáron valahogy eltengődnek a fürdőkön, akárcsak a feles számu zöldbeli pincérek. De mi lesz télen? Száz közül ha tiznek lesz annyi szerencséje, hogy valamely betegesítő egyesülethez jut s husz krajcárért mérheti vizitjét . . . Az ügyvédek közül is csak néhány legszerencsésebb gazdag s ezen kívül már csak a legszerencsésebbek élnek meg úgy, a hogy. Nem is száz-as, de ezres bizottsá-

gokat alkothatnának ellenben azok az ügyvédek, a kik örökké irnoki, ügynöki s egyéb ilyen más szekerét toló szolgaságra vannak ítélve. S hány, a ki büszke arra, hogy így tengődjék, még csak nem is tengődik, hanem koplal és elzüllik . . . S az országgyűlési képviselők! Hisz igaz, hogy a ki ezek közül vagyonos, az nagyon jól él. Sőt az is nagyon jól él, a melyik nem vagyonos. De várd csak meg, mi lesz ennek a vége. Mennyi legelkeseredtebb munkanélküli, volt képviselő kapod akármi kenyérért, minden választás után! Mennyi tönkrement, csödbe jutott, hasznavehetetlen, boldogtalan, sőt veszedelmes uri existencia, mely nem tud existálni! Mennyi örökkön éhező igény, mely tán még az éhező gyomornál is kinosabb, rettenetesebb! . . . Oh, szülők, tartásotok vissza iskolavégzett gyermekeitek a képviselői pályától! . . .

Hát most már sorra vesszük az összes elképzelhető életpályákat a plakátszerű gyermekkel s csodálatosképpen oda lyukadunk ki, hogy a világon, vagy legalább Magyarországon, nincs is olyan, a melyre a szülők mélyszéges aggodalom nélkül számhatnak gyermekeiket. Valamennyi olyan, hogy kevés igen szerencsés, nagyon is boldogul rajta, de a nagy többség küzködve tengődik, úgy bizonyos százalék pedig munkanélküli nyomorog. Azt sem lehet a mellett állítani, hogy akármely pályán is éppen a haszontalanok, a hanyagok, a tehetetlenek, nyomorognának. Valamennyien csak a szerencse, vagy legfeljebb a tolakodó erő kér-

dése, hogy mire visszük. Szerencsés, erős tolakodók, minden mélyebb érték nélkül érvényesülnek mindenütt. Viszont mély értékű szerencsétlen szerényeknek álluk koppan mindentűt.

S eszembe jutnak az eszmei kapcsolódások révén a biztos keresetű hivatalnok-apák, a kik kilátásba helyezik kedves fiaiknak, hogy kitekerik a nyakukat, ha ezek is a nyomorult hivatalnoki pályát merik választani. De eszembe jutnak a bizonytalan keresetű kereskedő- és földbirtokos-apák is, a kik akkor szándékoznak kedves fiaik nyakát kitekerni, ha azoknak nem lesz elég eszük a csöndes, biztos jövedelmű nyugdíjas hivatali pálya választására. A katonatisztek kitekerik fiaik nyakát, ha szintén a kadétiskolába kíváncsoznak. Es a bürzeaner-apák, valahányszor differenciáik kiegyenlítéseért szorongatják őket, megint csak nyak-kitekeréssel kecsegtetik kedves fiaikat, ha azok szintén a maguk örökké hullámozó pályájára akarnának tévedni . . . Csupa kitekert nyakak mindenfelé.

Ilyen általános és sokoldalú életbölcseégi roham ellenében hogyan áthatna meg az a szülői eskü, melyre a nyomdászok és betűszedők keserves plakátja indított? . . . Eh, vigye az ördög! Legyen a gyerek az, a mi lenni akar, a mire kedvet, hajlandóságot, tehetséget érez. Ez mégis csak legtermészetesebb indító oka eme vagy ama pálya választásának. Olyan ez mint a hogy a házastárs választásánál a legtermészetesebb s legbecsültebb irányító még-

Miért nyugdíjazzák Bollát?

(Az altábornagy és alantás tisztjei.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 25.

Bolla altábornagy honvédségi adlátusnak legközelebb bekövetkező nyugdíjaztatását már jelezte az Aradi Közlöny. A fővárosban megjelenő M. H. ez ügyben az alábbi érdekes részleteket hozza:

Az adlátus valójában a főparancsnok. József főherceg időszakonként személyesen győződik meg szeretett honvédsége fejlődésének a menetéről, de az adlátus hivatása, hogy állandó és teljes áttekintése legyen a honvédség felett. Katonai ügyekben ő a legfőbb hatalmasság a honvéd armádiában, a melynek szervezeti és közigazgatási ügyeit a honvédelmi miniszter intézi.

— Jön az adlátus! — ez a hír egyik-másik vidéki garnizonban olyanforma hangzatu, mint az ó-kori riadó:

— Hannibal ante portas! . . .

Egy kis vidéki garnizonban eltemetett külszázalaj tisztikara az „étkezében“ — magyar királyi honvédségi műnyelven így hívják a tisztikarok kaszinószerű házi vendéglőjét — vacsoránál ül együtt. Az őrnagy ur a holnap harciaszati céllövésről beszélget az urakkal. Az alantások asztalánál csendesen poharazgatnak az urak. Hirtelen nyilik az ajtó s dörgő hangon köszön be valaki a szobába:

— Jó estét urak! Eljöttem megnézni, hogy mit csinálnak!

A társaság meglepetten nézi a váratlan vendéget. Ijedt széktologatás és sarkantyuk összecsendülése jelzi, hogy megismerték:

— Az adlátus! . . .

Bolla altábornagy a váratlan vendég. Fehér asztal mellett hamarosan kedélyes hangulat kerekedik. Mert a kérlelhetlen előjáró igazi jókedvű bajtárs a fehér asztal mellett. A fiatalabb tisztekkel is nagyon kegyes, bajtársias. Öblös vizes pohárba tölteti a bort s abból hajtogatja szorgalmasan. A körömpróba járja. Hamarosan feltűnik a háttérben a cigány s megszólal a magyar katona szívét édesen fájó érzéssel eltöltő hegedű. A kegyelmes ur elkomyodva hallgatja, majd odainti a füstös képű művészt s a fülébe sugja a nótáját. A tiszt urak áhitatos csöndben hallgatják.

Bolla elmerengve hallgatja, majd fütyszóval kíséri a cigányt.

— Kérem az urakat is . . . !

S a tisztikar széles jó kedvvel együtt füttyöli a nótát a hatalmas urral. Egy öreg kapitány ül csak csöndesen a helyén.

— Miért nem füttyöl százados ur? — kérd a jókedvű kegyelmes ur, mire a százados is rágyújt a füttyre. Az idő halad. Az ablakon már a felkelő nap sugarai szűrődnek be. A küldöncök eloltják a lámpákat. Itt a reggel. A kaszárnya mély melankóliával teljes reggele. Az őrségről hosszúra elnyújtott kürtszó hangzik be:

„Kelj fel rossz baka
Mégfőtt már a zupa.“

A kegyelmes ur ruganyosan pattan fel a helyéről:

— Őrnagy ur a vizontlátásra! Jó reggelt urak!

Egy órával később már nyeregben ül s künn a gyakorló téren szigorú arccal veszi át a jelentéseket. Egy fiatal hadnagy az éjszakai muritól kimerülve, halvány arccal áll a szakaszánál: Bolla hozzáugrat:

— Hadnagy ur, hol lumpolt az éjjel?

A hadnagy ámul és természetesen hallgat. Hiszen másfél óra előtt ekszelt a kegyelmes ur társaságában. Jól tudja ezt Bolla, de katonátlannak tartja azt a tisztet, akin a muri nyomai meglátszanak. Szigorúan szól rá a halvány tisztecskére:

— Ha nem bírja, szuperáltassa ki magát!

De azért megkivánja, hogy a tisztikar vele mulasson. Ha négy napig tart a szemle, négy éjen át folyik a vigalom. Ugyan ki mer ilyenkor otthon maradni? A vinkó után aszu és pezsgő következik. A cigány is állandóan talpon van. Az egyes urak számlája nő.

A mint Bolla altábornagy az ezekhez hasonló végzetes következményű rövidlátását az intéző körök felismerték, megszűnt sebezhetetlen akhilleszi nimbusza. Már nem úgy tekintették, mint akit katonai zseniálitása, melynek fényes karrierje folyamán ragyogó bizonyosságát adta, a kritika fölé helyez. Megdőlt a beléje helyezett feltétlen bizalom. Ehez egy tragikus eset is járult hozzá, amely országszerte kínos szenzációt keltett. Miklós ezredes-hadbíró öngyilkossága volt ez.

A honvédelmi minisztériumban aggódó fi-

is csak a szerelem. Szerelmi házasság is végződhet nagyon cudarul. De akkor legalább megvan a pórul jártak az a vigasztalása hogy ő semminek sem oka, ő a legjobb utat vágta be, ő a legnemesebb, legtermészetesebb módon házasodott s eleinte igen szép és mulatságos is volt a dolog. Hogy utóbb nem stkerült, az csak a balsoron mult, az ő maga hibáján semmiképp.

Ez a házassági hasonlat megint eszembe juttatja, hogy hiszen nemcsak a fiainkra, hanem a leányainkra is igen fontos a pályaválasztás kérdése.

— Férjhez menni, vagy nem menni — ez itt a kérdés.

A férjhezmenésben szerencsétlenül járt nők — a kiknek könnyű szerrel módjukban volna akár százezres bizottságokat választani maguk közül — olyan plakátokkal fordulhatnak a szülőkhöz, a melyeken esdve óvnák őket leányaik férjhezadásától. De viszont, a maguk munkájából megélő, vagy meg nem élő nők nagybizottsága ugyancsak plakátokat intézhetnek a szülőkhöz, hogy óvja őket leányaiknak kereső-pályákra hajszolásától. Ez utóbbi plakáton sok szó férne el a férfiak kaján ordenáréságáról, a kik a kenyérmézei ütközetben velük mérkőző nők ellen nemcsak az erősebb munkabírás, hanem a nagyobb rüpkéség, kiméletlenség és sokféle egyéb durva aljasság mérgezett fegyvereivel is küzdenek. A női versenytársakat meg kell ríkatni, női érzéseikben meg kell alázni, szorgosságuk becsét le kell

kicsinyelni, munkájukat silányul kell megfizetni. Így győz, ha lomha is, ha ostoba is, ha lelkiismeretlen is, egész bizonyosan az erős férfi, így riad el a férfiakkal való munkaverenyitől egész bizonyosan a gyöngé nő.

Szóval, az illető pro és contra plakátok elolvasása után a szülők csak rettenetes zavarban volnának a felől: férjhez adják-e leányaikat mindenáron, vagy inkább kereső pályákra neveljék? . . . A kérdés döntését megint csak a hajlandóságra s a tehetségre kellene bízni. A melyik leány igen szerelmes és mindenáron férjhez akar — s az ilyen férjhez is tud — menni, ám az menjen és lassa: mit ér vele. A melyik ellenben nem igen szerelmes, de tanulni nem tud és keresni akar, az tanuljon és keressen — s ám lassa: mire megy ezzel.

Elvégre, a kivételes szerencse nagy nyere-ményét ki-ki megütheti a jövőben, akármi pályán, akármiképpen végzi is e dolgát. Sőt egy bizonyos kis hányadnak a kivételes szerencse nagy nyere-ményét minden pályán s mindenkor okvetlenül meg is kell ütni.

A mi pedig a nagy, átlagos zömöt, vagy éppen a kivételesen szerencsétleneket illeti? — Nos, hát azok, ha könyvnyomdászok és betűszedők lesznek, minden bizonynyal megbánják. — De, ha nem lesznek könyvnyomdászok és betűszedők, azt is minden bizonynyal megbánják.

gyelemmel kísérték ezeket a megdöbbenő jelenségeket. Legfelsőbb helyen is észrevették, hogy Bolla, akit a király katonai erényei miatt becsül és szeret, nem tudja a honvéd tisztikart az eléje tátongó örvény szélén megállásra bírni. Előkelő állású tisztek és polgári urak, akiknek módjukban van az intéző körökkel közvetlen érintkezésben lenni, egyre hangoztatták intő szavukat. Vezető helyen az a felfogás hódított tért, hogy Bolla altábornagy jeles katonai erényei dacára nem alkalmas a nagy jelentőségű vezérszerepre. A vitéz katona szigorú gentlemani felfogással örködik ugyan a honvédség erkölcsi fölött, amiben a tisztikar gavalléros szelleme és európaszerte páratlanul álló korrekt fölfogása hathatósan támogatja. De a bajok forrását érintetlenül hagyja; csak az okozatokat látja, az eladósodott tiszteket „meneszt“ a megtévedetteket sujtja. Nem is marad folt a tisztü becsületen. A sebes gyógyít így a késsel. A belgyógyász azonban a fekély belső okát keresi, a vért, a szervezetet gyógyítja. Ehhez nem értett Bolla. Bukását okozta ez a rövidlátás.

Az adlátus megrendült pozícióját végleg aláásták a fentebbiekben vázolt megdöbbenő jelenségek. Amikor ez év tavaszán újra ijesztő mértékben növekedett a „menesztések“ száma, Bolla nyugdíjaztatása befejezett tényré vált. Az adlátusnak hibájául rójják fel, hogy nem tudja magas előjárói befályását olyan irányban hathatósan érvényesíteni, hogy a tulzott költségek megszűnjenek, a tisztek vagyoni egyensulya javuljon. Nagy feltűnést keltett az utóbbi hetekben, hogy nem az arra hivatott főparancsnokság, hanem a honvédelmi miniszter intézett az összes honvédtisztikarhoz egy bizalmas, de félreérthetetlenül szigorú intést az adósságok ügyében.

SZINHÁZ ES IRODALOM.

Elmétkedés, vagy személyeskedés.

(Válasz Sz. Zs.-nek.)

Arad, június 25.

Elmétkedése közepette Sz. Zs. az olcsó babér után áhitozott és reám vonatkozólag a személyeskedés terére lépett; ahelyett pedig, hogy az én cikkemben foglalt kemény igazságokat megerőtleníteni iparkodna, gorombáskodik. Ebből a modorából csak kettőre következtethetek.

Az egyik az, hogy az én igazságaim fájnának neki. Fájnának, mert azok a vádak, melyeket felhoztam, részben a színházi titkár működésére vonatkoznak, ahhoz pedig gyengéd családi kötelékek fűzik Sz. Zs.-t. Eppen ezen gyengéd viszonynál fogva nagyon természetesnek találtam, hogy Sz. Zs. nem fogja elmétkedéseiben az igazságot keresni, hanem iparkodni fog a meg nem cáfolható tényeket a színházi titkár és annak főnöke: az igazgató szája-ize szerint mentegetni. Engem nem fűznek semmi kötelékek a színházhoz és azért pártatlan, igazságos és szigorú lehetek is, vagyok is és nem fogom az ügy érdekében tünni, hogy elcsavartassék az igazság.

A másik pedig, amit következtetek, az, hogy eddigi álláspontomat nem tudja Sz. Zs. megcáfolni — minthogy nem is lehet. — Gorombasággal pedig ilyesmit elütni nem lehet.

Sz. Zs. első cikkében sem fiatal korával, sem képességével arányban nem álló merészséggel tudatlannak és hozzá nem értőnek mondotta az egész színügyi-bizottságot és mindazokat, akik a színház eléggé nem ostromozható sáfárkodásaival elégedetlenségüknek kifejezést adtak. Én ez utóbbiakhoz számítom magam és legkevésbé sem érint az, hogy Sz. Zs. minek

tart bennünket, mert ítélete a közeli érdekelt-ségénél fogva nem lehet tiszta.

Néhány dolgot azonban egy és mindenkorra vegyen tudomásul Sz. Zs.

Azt, hogy semmiféle polemiája, vagy személyeskedése nem fog visszatartani attól, hogy legjobb meggyőződése és az igaz tényeknek teljes tudatában továbbra is tárgyaljam azokat a bajokat, hibákat, melyek a színház vezetése és színházi iroda körül színügyünk kárára felmerültek és hogy továbbra is felhívjam az illetékes körök figyelmét azokra a szerencsétlen elvekre, melyek megvalósítása az igazgató, a művezetőség és a titkári hivatal büne.

Azt végül, hogy ha a személyeskedést továbbra is jónak látja, reagálok arra is, és majd megvállik, hogy melyönk üt mélyebbre.

Carolus.

* **A Magyar Színház pöre.** Rajna Ferencet, a Magyar Színház volt igazgatóját, a részvénytársaság tudvalevőleg felfüggesztette állásától. A megokolás szerint Rajna Ferenc szabálytalanságokat követett el. Beszűntette az igazgató fizetését is, havi 1000 koronát, mire Rajna — egyelőre a juniusi fizetésért — pört indított a részvénytársaság ellen. A budapesti VI-ik kerületi járásbíró már a minap egyszer tárgyalta ezt a pört, de a színházi törvények beszerzése céljából elhalasztotta. Ma délelőtt végre meghozta Scheermann István bíró az ítéletet és a Magyar Színház részvénytársaságot kötelezte a június hó 16-ig láró 500 korona megfizetésére. A bíróság azért kötelezte a társaságot csupán a június hó 16-ig járó fizetés kiutalványozására, mert a felmondást június hó 15-én kézbesítették az igazgatónak, ettől kezdve tehát feleledt a vinculumra vonatkozó joga. A 12.000 koronát tevő vinculum iránt Pichler Győző dr. országgyűlési képviselő, Rajna igazgató nevében ma beadta a keresetet.

* **Színészet Uj-Aradon.** Gáspár Jenő színigazgatónak husz tagból álló színtársulata július hó 2-án, kedden kezdi meg előadásait Uj-Aradon a *Tücsök* című vígjátékkal. A színtársulat tagjai a következők: Gáspárné Fanny hősnő, F. Pap Erzsébet primadonna, Rózsáné Kata komika, Gáspár Márka naiva, Illésházy Margit szubrett. Váradi Mari drámai anya. A férfiszereplők: Váradi József baritonista, Gáspár Jenő jellemszínész, Erdélyi Dezső hősszerelmes, ifj. Gáspár Jenő komikus, Vetési Dániel apa-színész és Gáspár Kálmán natur-burs. A társulat a Martiny-féle vendéglőben tartja előadásait.

* **Heltai Jenő elmegy a Vigszínházról.** Heltai Jenő, a Vigszínház titkára más irányu elfoglaltsága miatt ma lemondott a Vigszínháznál elfoglalt állásáról s kilépett a Vigszínház kötelekéből.

Dick Jakobot elfogták.

(A járásbírósg megszűkött sikkasztója a börtönben.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 25.

Az aradi rendőrség szenzációs letartóztatást eszközölt ma. Elfogta Dick Jakobot, az aradi járásbírósgnak országszerte körözött sikkasztóját, aki egy évi börtönbüntetése elől a múlt év augusztus havában megszűkött. Hogy azóta merre járt a „hegyes fejű Kóbi“, ahogy Dicket Aradon általánosán nevezték, bizonyossággal még nem tudni. A hatóságok úgy tudják, hogy Dick állandóan Aradon tartózkodott, természetesen elrejtőzött a külvilág elől, ő maga pedig úgy adja elő a dolgot, hogy még az ítélethirdetés előtt külföldre ment s tegnap jött meg Aradra, hogy jelentkezzék — tiz hónap után — büntetésének leülésére. Hogy Dicknek ez a védekezése nem valószínű, azt leginkább azon körülmény mutatja, hogy az őt letartóztatni akaró rendőr-detektiv elől az ágyába bujt el s mindenképen meg akarta hiusítani elfogatását. Ilyen körülmények között

valóban a detektiv ügyességének köszönhető, hogy Dick meg nem ugrott a rendőrség és az ügyész kezzei közül.

A szenzáció számba menő letartóztatásról tudósítók az alábbiakat közli:

Az aradi kir. törvényszék az 1900. év elején hat havi börtön büntetésre és egy évi hivatalvesztésre ítélte el Dick Jakab volt aradi járásbírósg irnokot, utóbb Szelle József aradi ügyvéd alkalmazottját, azon huszonhat rendbeli csalásnak minősített sikkasztásért, amelyet Dick mint az aradi kir. járásbírósg büntető osztálya jegyzői irodájának vezetője évek hosszú során át a hivatalos büntetés és birság-pénzek elsikkasztása által követett el.

Dick, a kit állásától előzőleg természetesen elmozdítottak, a törvényszék ítéletét Nagy Sándor dr. ügyvédje által megfélebbezte a nagyváradi ítéltő táblához, állítván, hogy csalást nem követett el, mert bár nem volt felhatalmazva a befolyó birság-pénzeket kezelni, erre azonban utasítást kapott a büntetőosztály bírájától; a sikkasztás büntette pedig azért nem forog fenn, mert a jogtalanul saját céljaira fordított hivatali pénzeket, vagy azoknak legalább is nagy részét visszatérítette. A tábla azonban jóváhagyta a törvényszék ítéletét, sőt a budapesti kir. kuria egy évi börtönre emelte azt fel.

A múlt év augusztus havában volt kitűzve a kuria felebbezhetlen ítéletének kihirdetése. Dick azonban erre nem jelelt meg. A törvényszék ekkor elrendelte Dick elővezetését, a „Kóbi“-t azonban sehol sem találták — megszűkött a büntetés elől. A szűkött következménye az lett, hogy a megugrott járásbírósg irnokot országszerte körözni kezdték.

Folyt a nyomozás, a hajsza Dick után eredménytelenül a mai napig. Ma egészen váratlanul és hirtelen kézrekerült Dick ur. A rendőrség valahogyan megtudta, hogy a megszűkött sikkasztó Aradon van. Azonnal kiküldték Kondor detektivet Dicknek Árpád-tér 3-ik számú lakására olyan utasítással, hogy Dick Jakobot tartóztassa le s kísérje a rendőrséghez. Dick azonban értesülvén a fenyegető veszélyről, hirtelen ágyába bujt, így akarván megmenekülni a letartóztatástól. A detektiv felkutatta a lakást s így találta meg az ágy párnái között a szepgő Dicket. S a mi az elfogatás történetében a legérdekesebb: küszölt ekkor, hogy Dick el sem távozott Aradról, szakadatlanul itt tartózkodott. Szobájából azonban a múlt év augusztusa óta ki nem tette a lábát. Csak néha egy-egy holdvilágos éjszakán vett magának annyi bátorságot, hogy kimenjen néhány percre lopva, titokban a ház udvarára szabad levegőt szivni. Így töltött el Dick tiz hónapot felesége és gyermekei között, a legnagyobb inkognitóban. Szakállát, haját ezen idő alatt hosszúra megnövesztette, hogy annál felismerhetlenebb legyen.

Mikor Kondor detektiv a törvényre hivatkozva letartóztatta Dicket, ez arra kérte, hogy engedné levágnani szakállát, miután annak most már célja nincs, viselni pedig restelli, mert tudni fogják, hogy miért növesztette meg. E kérelmét teljesítették s azután a detektiv Dickkel fiakkerbe ült s felkísérte a rendőrségre, ahonnan még a délután folyamán átvezették az ügyészhez.

Itt Meszlényi Antal dr. ügyész hallgatta ki az elfogott szűkövényt, aki az ügyész kérdéseire most már azt adta elő, hogy még a kuriai ítélet kihirdetése előtt távozott el Aradról, bejárta külföldet, megfordult Párisban s tegnap érkezett vissza Aradra, hogy ma önként jelentkezék büntetésének kitöltésére. E szándékában azonban megelőzte őt a rendőrség, amely mielőtt még jelentkezhett volna, letartóztatta.

Hogy a detektiv elől miért akart elrejtőzni, arra nem adott Dick felvilágosítást.

Ha Dick a remete életben eltöltött tiz hónapot nem otthon elrejtőzve, hanem a börtönben tölti, így büntetésének tekintélyes részét már kitöltötte volna. Így azonban a tizenkét hónapra szóló büntetését önmaga hosszabbította meg tiz hónappal.

Dick 30—35 éves ember, felesége és gyermekei vannak.

SPORT.

+ **Versenydíjak.** A Tiszai regatta-szövetség nyolc evezős vándordíját tudvalevőleg Vásárhelyi Béla főrendiházi tag, az Országos Regatta Szövetség elnöke alapította. A versenyszám idei díja: egy nagy ezüst serleg Assael H. és fia ékszerész cég kirakatában látható együtt a kisjenői löversenyek tiszteletdíjaival, melyek a következők: Az aradi versenyegylet tiszteletdíja: két disz kancsó ezüst kupakkal tálcán. A m. kir. földmívelésügyi miniszter ur díja: egy ezüst szivar és szivarka doboz. Aradvármegye tiszteletdíja: egy ezüst cognac-készlet. Hölgyek díja: egy ezüst mokka-készlet. A versenydíjak gyönyörű kivitele az Assael H. és fia kitűnő műzsléséről tanuskodik.

+ **A Tiszai Regatta-Szövetség** díjért vasárnap a Nemzeti Hajós-Egyesület és a bécsi Normannen között a küzdelem holtversenyben végződött. A bécsi csapat kormányosainak hibája miatt a versenyben a két csapat evezői összeértek s ezért a Nemzeti Hajós-Egyesület vagy másfél csónakhosszal hátramaradt, a mit éppen a cél előtt tudott ismét behozni. A budapesti csapat óvást tett a verseny után, a minek eredménye lett, hogy a zsűri az elsőségért ma reggelre új versenyt tűzött ki. A Ruder-Verein Normannen csapata azonban, előre látta, hogy a mérkőzést elveszít s azért előállt a versenytől. Így a Tiszai Regatta-Szövetség díja a Nemzeti Hajós-Egyesületé lesz.

Szelle József ügye.

(Uj változatok és bűnvádi följelentések.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 25.

Ha egybevetjük és analizáljuk azokat a különböző hatásokat, melyeket az Aradi Közlöny a Szelle-ügy pertraktálásával előidézett, arra a meggyőződésre jutunk, hogy a hatás kétféle volt: kínos és örvendetes.

Kínos azokra nézve, kiknek váltoja a csőd-tömegbe került, örvendetes pedig mindazokra nézve, kik Szellének nem irtak alá vlatót.

De vegyük az eseményeket történeti sorrendjük szerint.

A leltározás ma az egyedüli esemény, mely szoroson a kasszákra és azok tartalmára vonatkozik.

Vasárnap kezdték a leltározást és tartott hétfő reggel fél 4 óráig. Hétfőn és ma folytatták és folytatják mindennap, mig el nem készülnek vele, ami 5—6 hét múlva várható. Emeltettük, hogy a váltók leltározása sok fáradtsággal jár. A leltározásnál jelen szokott lenni Török Dénes bírói kiküldött, a helyettes tömeggondnok, vagy a csődválasztmány valamely tagja és két tanu. Az értékek egy aradi pénzintézetnél vannak letétbe helyezve lepecsételt tartályokban és ezeket a tartályokat a leltározó-bizottság a leltározás után mindig újra lepecsételi.

A csődválasztmány a váltókkal szemben a következő eljárást fogja tanusítani:

Azokat a váltókat, melyek rendes összeggel és lejáráttal vannak ellátva, a lejárat napján azonnal beperlik. Azokat pedig, melyek nincsenek lejáráthoz kötve, a csőd-törvények értelmében azonnal lehet perelni. Így is fog tör-

ténni. A mint a lejárattal el nem látott váltók leltárba lesznek foglalva, a csődválasztmány be fogja azokat perelni.

Megjegyezzük, hogy a temérdek váltó között nagyon sok van olyan is, melyeken *sem az összeg, sem a lejárattal kitüntetve nincs*. Ezekre nézve azt az eljárást fogják követni, hogy előbb megállapítják, körülbelül mennyi összeggel tartoznak az összeg nélküli váltók kibocsátói. Ha ez meg van állapítva, ezek is rögtön pereltetnek.

Az egyik pénzszerényben, mint említettük, találtak egy „A. B.” betűkre szóló takarékpénztári betétkönyvet. Erre nézve úgy határoztak, hogy ez a könyv letétben marad. A többi értékeket, melyek Szelléné Fischer M. nevére szólnak, vagy határozottan azt a jelleget viselik magukon, hogy az asszony tulajdonát képezik, vagy visszaadatnak a tulajdonosnak, vagy megvárják az igényper eldőlését. Konstatálni akarják ugyanis, hogy van-e Szelléné Fischer M.-nak külön vagyona, mert a törvényes védelem az, hogy a házasság alatt minden a férj pénzén szerezett, hacsak be nem bizonyítható, hogy az asszony szintén hozott vagyont a házasságba.

(Megtámadott ingatlanok.)

Ebből az elvből kiindulva Kertész Miksa dr. peres uton megtámadta mindazokat az ingatlanokat, melyek telekkönyvileg az asszony Szelléné Fischer M. nevére vannak írva. Mert valószínű, hogy ezek az ingatlanok csupán ajándékozás útján kerültek az asszony birtokába. Ugy értesülünk azonban, hogy a tömeggondnok kriminális utra fogja terelni ezt az ügyet, mert kideríthetőnek látszik, hogy az átírás bűnös manipulációval történt.

Egyelőre azonban biztos tudomásunk van arról, hogy polgári uton a következő ingatlanokat támadja meg a tömeggondnok:

A Boros Béni-tér 3-4 szám alatti emeletes és félemeletes házakat;

az Illés-utca 4. sz. alatti földszintes házat;

a Csiky Gergely-utcai földszintes házat;

az aradi határban levő 4 és 1/2 holdas szántóföldet.

Ezek az ingatlanok mind az asszony nevében állanak, s valószínű, hogy a vizsgálat során Szelle József tulajdonaként fognak kitünni.

A korábban beletárolt és 30,000 korona beszerzési árra becsült házi butorok, ingóságok értékesítését illetve birói elárvereztetését szintén elhatározta a csődválasztmány. A bíróság ezt el is rendelte, tekintet nélkül az asszony igényperére, mert a butoroknál nincsenek tekintettel arra, van-e igényper vagy nincs, de az asszony a birói végzés ellen felfolyamodással élt a kir. táblához.

(Szelle esküje.)

Jogász körökben érthető élénk várakozással tekintenek július 14-e elé, a mely napon Szelle Józsefnek vagyoni állapotára vonatkozólag felfedező esküt kell tennie. Ezen a napon eskü alatt kell megvallania, hogy mennyi vagyona van. Most, hogy a pótleltározás folytán óriási fordulat állott be, ez a kérdés Szellére nézve fogóssá vált.

Csak azt vallja-e be, a mit a pótleltározás előtt találtak nála, vagy bevallja-e azt is, amit a kasszában találtak. Ha csak az elsőt, akkor baja akadhat hamis eskü miatt, de ha a váltókat is bevallja, akkor elesik a sok kamattól, a mit az óriási tőke hozott volna neki, s szerencsétlenségbe dönt sok embert.

Az utóbbit azonban bizonyára kevésbé bánna Szelle, mint az előbbi.

(Ujabb följelentés.)

Említettük, hogy Schreyer Harry tegnap Fényes Kálmán dr. ügyvéd útján család miatt följelentette Szelléné-Fischer Margitot és Szelle Józsefet. Ma arról értesülünk, hogy ugyancsak Schreyer Harry egy újabb följelentést fog Szelle ellen beadni leplezett *uzsora* miatt. Tegnapi híradásunk kapcsán előadtuk, hogy Szelléné társas viszonyba lépett Schreyerrel egy hangszerkiállítás, továbbá a temesvári zeneakadémia megnyitása céljából. E célra a közös üzletbe befektetett 6000 koronát és betáblázta magát 12,000 korona erejéig. Együttal üzleti nyereség címén már előre kifizettetett magának 3000 koronát, amihez joga is volt, ha az üzlettárs ebbe belement. A 3000 koronáról Schreyernek nyugtát állított ki.

Kitűnt azonban, hogy a vállalat veszteséggel záródott. Most Szelléné azt állította, hogy az a 6000 korona, amit a vállalkozásba befektetett, csak kölcsön volt s így az a kötelezettsége, hogy t. i. az üzlethez újabb pénzzel járuljon, megszűnt. Igen ám, hogyha a 6000 korona kölcsön volt, akkor a 8 ezer korona, melyet Szelléné „üzleti nyereség” címén kapott, nem lehetett más, mint kamat. Már pedig 50 százalékos kamatot nem szokás szedni. Ézért jelentette fel tehát *uzsora* címén Szellét.

(Eredménytelen egyezkedési kísérlet.)

Szelle és felesége azóta, hogy a pótleltározás megejtetett, nagyon egyezkedő hajlamuk. Tegnap Szelle és Szelléné fent jártak egy aradi ügyvéddel a Viktória takarékpénztárnál, amelynek az illető ügyvéd adósa, míg Szelle az ügyvéd zsiránsa. Szelle arra kérte Oncu Miklóst, a takarékpénztár igazgatóját, hogy ne tegyenek további lépéseket s szüntessék be a maguk részéről a csőd-eljárást. Hogy ha pedig az ő jótállása nem volna elegendő, akkor felesége: Fischer Margit fog szavatolni az ügyvéd tartozásáért.

Oncu igazgató erre azt válaszolta, hogy a pótleltározás óta sem Szellének, sem Fischer Margitnak előttük nincs hitele. Nincs pedig azért, mert most már minden vagyonuk a csődtömegé, amelyben az ő követelésük is kellő fedezetre talál.

TANÜGY.

(—) Érettségi vizsgálatok. A helybeli középiskolák érettségi vizsgálatai ma kezdődtek meg. Elsősorban a reáliskolában folytak az érettségi, hogy a latin tanfolyamot végzett reáliskolai tanulók, e nyelvből az érettségi vizsgálatot folytatólag a gimnáziumi érettségi vizsgálatokon letehessek. A ma tartott reáliskolai vizsgálatok szép eredménnyel végződtek s holnap, szerdán befejeztetnek. Csütörtökön kezdődnek a gimnázium érettségi vizsgálatai és előrelátólag vasárnap délelőtt nyerik befejezésüket. A vizsgálatokon, melyeket Natafalussy Kornél kir. tanácsos, tankerületi főigazgató vezet, a közoktatásügyi kormány képviselőjeként Márky Sándor dr. kolozsvári egyetemi tanár vett részt. A gimnáziumi testület ma zárta be a tanévet s holnap, szerdán osztja ki a tanuló ifjuságnak a bizonyítványokat, míg a reáliskolai évfáradó ünnepély csütörtökön reggel lesz. Itt a növendékek háromnegyed 7 órakor indulnak hálaadó istentiszteletre a templomba, honnan visszatérve, háromnegyed 8 órakor kezdődik az évfáradó ünnep, melynek befejezése után a tanulók bizonyítványaikat és értesítőiket kikapják.

(—) Uj tanítónők. Az aradi polgári leányiskola kebelében fennálló tanítónő előkészítő tanfolyam hallgatói a napokban vizsgáztak le a temesvári tanítónőképző intézet tanárkara előtt. Az első évfolyamot sikerrel végezték el Balás Gizella, Bölöni Margit, Bokor Irma,

Erbeszkern Etelka, Kabdebó József, Luj Mariska, Ottenberg Ilona, Ottenberg Irma, Szell Ilonka és Somogyi Irén. Tanítónői oklevéllel tértek vissza a cenzuráról Brunhuber Mariska, Hambek Rózsika, Klein Katica és Mátéffy Elza.

Az Ugron-Rimler ügy.

(Ugron levele és Rimler nyilatkozata.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 25

Ugron szombati nyilatkozata egymásután vonja maga után a cáfolatok özönét. Minden védelmi eszközét megsemmisítik s ama bombasztikus érvet is, melyet Kossuth Lajos levelében vélt felfedezhetni. Előhozakodott a Kossuth Lajos levelével s evvel azt akarta bizonyítani, hogy Kossuth is helyeselte azt az eszmét, hogy francia földön kell támaszt és védelmet keresni. Ez igaz is, csak hogy Kossuth nem úgy értelmezte ezt a francia szövetséget, ahogy Ugron. Kossuth tisztán csak szellemi s nem pénzbéli összeköttetésre gondolt.

Bizonyítja ezt Ugronnak az a levele, melyet Kossuthhoz intézett s melyben erre vonatkozólag kérdést intéz Kossuth Lajoshoz. Erre a levélre felelt aztán Kossuth oly formán, a hogy azt mi már közöltük is.

Ugronnak Kossuthhoz intézett leveléből jellemző a következő passzus:

„Diplomáciai összeköttetést óhajtanék külföldön értesülések szerzése végett. Ez összeköttetés csak egyéni lehet, hogy ismeretlen maradjon, a pártot ne alterálja, ne is kötelezze.

Nem vagyok barátja a német szövetségnek, mihelyt nem Oroszország ellen van kötve. Most, midőn a német kényur, az orosz zsarnok szövetséges az alkotmányosdi osztrák-magyarral, a miből csak úgy áramlik a reakció, az alkotmányok lejáratása, mint börtönből a rossz levegő, ezen szövetségnek határozott ellensége lettem. A német vezető ellen a franciánál, az autokraták ellen a köztársaságnál keresném az összeköttetést. Franciaországnak mindig kedves volt a magyarok rokonszenve. Most nem felesleges keleten rokonszenvező barátokkal birnia, kiket ő informál, és a kik néha a nyulat neki is kiugratják, ha időnek előtte megzörgetik a bokrot.

Magam szándékozom Párisba rándulni ezen szellemi összeköttetés létesítése céljából azon esetben, ha a kormányzó ur helyeslését és támogatását szándékom megnyeri.

Különbén Rimler is nyilatkozik.

A N. Fr. Presse Rimlernek Párisban, június 21-én kelt levelét közli, amelyben Rimler szólva Ugron Gábor e hónap 17-én közölt nyilatkozatáról, melyben Ugron a röpiratban foglalt tényeket dementálta, a következő ellennyilatkozatot teszi:

A munkámban foglalt valamennyi állítást elejétől végeig és mindennemű megszorítás nélkül fenntartom. Ennek folytán kijelentem — s okmányok által is bebizonyítom, — hogy Ugron ur 1899. október hó 11-én kért Delcassé minisztertől:

1. Anyagi segítséget egy magyarországi francia-oroszbarát párt szervezésére és választási célokra.

2. Befolyásának érvényesítését e párt javára a szentszéknél.

3. Sugalmazott lapjai útján való befolyásolást a magyarok és szlávok, a magyar haza hű fiainak testvéries kibékülésére s végre

4. Hatalmának érvényesítését egy budapesti francia-magyar bank alapítása érdekében, a melynek hivatása lett volna Magyarországon a germánizmus ellen gazdasági téren harcolni.

Miután ezt a négy pontot Ugron nevében s a saját nevemben előterjesztettem, Delcassé francia külügyminiszter ur azokat elvben elfo-

gadt, s mi — Ugron s én — 1900. január hó 16-án hivatalos meghívást kaptunk, hogy másnap végső megállapodás céljából a Quai d'Orsay-n levő palotában megjelenjünk. Szemben Delcassé miniszter sajtóságos frontváltoztatásával és az imminens német veszedelemmel, mely a Habsburgok monarchiáját, Franciaországot és Oroszországot a legerősebben fenyegeti, nem maradt hátra számomra más, mint hogy munkámat közétegyem, bárkinek is legyen kellemtelenné ez a közzététel; mert az egyes emberek érdekeinek háttérbe kell szorulniok a haza magasabb érdekei elől.

A szabadelvűpárt legbefolyásosabb s hangadó köreiből már napok óta a legnagyobb határozottsággal felmerült a terv, hogy Ugron Gábort és pártjának tagjait nem választják be többé a delegációba. És pedig azért, mert mind valószínűbbnek látszik, hogy Ugron csak azért akart bemenni a delegációba, hogy ott ennek a kalandos tervnek propagandát csináljon. Miután pedig erre a szabadelvűpárt neki a módot megadni nem hajlandó, nem akarja többé a delegációba beválasztani.

MULATSÁGOK.

(=) Az aradi és új-aradi kereskedő ifjuság 1901. évi június hó 30-án a Csalogovics-féle kerthelyiségben Gleichenberg az alakulandó Petőfi asztaltársaság alapjára világposta, confetti és táncdal egybekötött műkedvelői előadást rendez, mely alkalommal színre kerül: A bor. Előadás kezdete este 8 órakor.

(=) Táncestély Német-szentpéteren. A bucsuünnepély alkalmával a német-szentpéterei ifjuság i. hó 29-én este 8 órakor táncestélyt rendez a „Ferdinánd“-féle vendéglő kerthelyiségében. Helyárak: személyenként 1 kor., családjegy 3 kor.

Német bankok bukása.

(Két nagy pénzügyi szertartásokról.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, június 25.

Mi az oka, hogy a pénz utóbbi időben annyi katasztrófát idéz elő? Ez a nagyhatalom, mely lenyűgözve tart országokat, néha oly elementáris erővel juttatja forrongásba országok egész néprétegeit, mintha egy pusztító járvány vonult volna végig rajtuk. Ezernyi áldozata van a pénz 6 felségei mellett szeszélyeinek s ha elgondoljuk, hogy az ilyen evolúciók rendszeresen váratlanul, villámszerűen fosztják meg az embereket egzisztenciális feltételeiktől, a vagyontól, egész önként kínálkozik az ilyen pénzügyi katasztrófának a járványos betegséggel való összehasonlítása.

Jaj annak az országnak, a hol megindult ez a járvány. Mert az ilyen „krach“-oknak természetrajzuk van. Ha egyszer megtörtént az első lökés, mondjuk, egy nagy pénzügyi bukása, akkor az maga után húzza az ország már pénzügyi intézeteit is. Nem mindjárt, az bizonyos. Marad idő a tengődésre s már-már úgy látszik, hogy a baj elvonult, mikor egy újabb lökés figyelmeztet a „járvány“-ra.

Ime, Németországban a télen több ilyen lökés volt. Egy dús gazdag bankár ment tönkre s tönkretette a Berlin vidékén lakó szegényebb néposztályt teljesen. A német császárné is érdekelve volt ennél a bankárnál, de szerencsésére még idejekorán észre vette a bekövetkező katasztrófát.

Most pedig Lipcséből kapjuk a híret egy ilyen kettős bukásnak. Nem bankárok tünnek el a pénzügyi földszinéről, hanem pénzügyi intézetek. Olyan intézetek, melyeknél ezer meg ezer szegény és gazdag ember volt érdekelve s melyeknek bukása magával söpört ezer meg ezer egzisztenciát.

De ha ez elég volna!

Az ilyen pénzügyi szerencsétlenségek aztán más terréumra is átnyújtják polip-karjaikat. Ott van a börze. Ez a legérzékenyebb intézménye a világnak. A megtévesztett mimóza. Ha az abessziniai sivatagon egy törzsfőnök fellázad a mahdi ellen, akkor a börzén már árhanatlás áll be. A börze idegszálai elnyúlnak a kaukázus bérceiba és a prairiek homokjába. A dél-afrikai háború egy-egy kisebb jelentőségű eseménye nagyobb riadalmat okoz a londoni börzén, mint az angol harcosok bivouakjaiban. Aztán hány ember boldogulása van a börzéhez fűzve, láncolva, anélkül, hogy arról halvány sejtelmé volna.

Németországban, Lipcsében két hatalmas bank omlott össze. Egész a börze periszférájában. A hatás rettenetes volt, különösen a berlini börzén. Az egyik lipcsei bank, mely ma megszűntette a fizetéseket, 48 millió márka alaptőkével indult meg. A múlt évben 9 százalékot fizetett. Az első három esztendőben pedig 10 százalék dividendát huztak a részvényesek. A banknak óriási hitele volt s mindenki dús gazdagnak tartotta. Ma pedig hivatalosan lepecsételték a pénztárát. Az az ember, kinek a lipcsei bankban volt a pénze kamatra elhelyezve, tegnap mint gazdag ember feküdt le, ma pedig mint koldus kelt fel. Éjszakára összedült felette a ház.

Hogy aztán a csapás ne járjon egymagában, mindjárt a szomszédban, szintén Szászországban, fizetésektelen lett egy másik nagy pénzügyi intézet is.

A esetről budapesti tudósítónk a következő részleteket jelenti:

A mai napon a tőzsdét rendkívül kellemetlen meglepetés és a vezető értékek szenzációs árhanatlás érte.

Röviddel az előtűzde zárlata előtt Berlinből az a hír érkezett, hogy az ottani tőzsdén borzasztó árhanatlás volt.

A „Leipziger Bank“ fizetésektelen lett s ez okozta a derout-t. A börzén óriási esés állott be különösen a bankértékekben.

Bécsből is óriási baisse híre jött. Az osztrák hitelrészvények 655-ről 642-re; a magyar hitelrészvények 646-ra, az osztrák-magyar államvasutak részvényei 642-re estek.

Később az izgalom csillapult s a hanyatlás is megszűnt. A helyi értékek alig szenvedtek változást.

A berlini és bécsi tőzsdén a bank bukásának híre leirhatatlan pánikot és megdöbbenést okozott.

A „Leipziger Bank“ az 1839-ik éveig viszi vissza alapítását. Idővel 4 milliónyi alaptőkéjét 48 millióra emelték fel. A bank a legtöbb német vállalatnál érdekelve volt. Még 1875-ben is a legelső és legelőkelőbb németországi pénzügyi intézet volt s csak később kerekedett feléje a „Deutsche Bank“ és a „Diskonto Akt. Gesellschaft.“ A bank bukásának az volt az oka, hogy a „Kasseler Trebertrockner Gesellschaft“ című vállalatnál milliókkal volt képviselve, s ez a vállalat néhány nappal előbb megbukott. A vállalat bukása magával rántotta a bankot magát is.

A berlini előkelőbb pénzügyi intézetek vezetői tegnap délután értekezletre jöttek össze, hogy segély-akciót indítsanak a Leipziger Bank érdekében. A könyvekbe nyert betekintés után azonban úgy találták, hogy a segély hasztalan. A közönség ma reggel a bank helyiségeit zárva találta. Az emberek természetesen fölháborodva beszéltek az esetről, majd annyira elkeseredtek, hogy meggtimadták az intézetet. Csak a letétbe helyezett értékeket adták ki. A berlini börzén a

a hitelrészvények 8—10 százalékkal estek, a „Leipziger Bank“ részvényeinek pedig ár folyamuk sem volt.

Hogy Budapesten telt-e kárt a bukás és mennyit, az csak a likvidációnál fog kitűnni.

Öngyilkosság

vallási szertartások között.

(„Kérem nézzen be!“)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 25.

Egy hetvenkét éves öreg házaló-zsibárus követett el ma öngyilkosságot Aradon. Öngyilkosságának módja mindennapi, mert felakasztotta magát az öreg Rothbarth Mihály, hanem az előkészületek, melyek öngyilkosságát megelőzték, már kevésbé sablonosak.

A hetvenkét éves embernek elég ereje volt ahhoz, hogy imakönyvét, egy héber feliratu zacskóban feje mellé tegye, ugyanazon szegre függesztvén azt fel, amelyre később magát is felakasztotta. Cipőit — ahogy ezt az izraeliták a családjukban előforduló halálesetek alkalmával tenni szokták — lehuzta, egy papir lapra héber betűkkel néhány bibliai mondást jegyzett fel s mikor a vallási kötelezettségének a lelkiekben eleget tett, akkor gondoskodott csak a testről: maga alá terítette a földre téli-kabátját, nehogy ha a szegről leesné, megüsse mmagát. Szobája ajtajára pedig ezt írta fel:

— Kérem: nézzen be.

A háziasszonya tényleg a szobaajtón látott felírást figyelmes, s reggel, mikor a Rothbarth szobájába nyitott, ott látta lakóját felakasztva, holtan.

A háziasszony azonnal értesítette az esetről a rendőrséget, honnan Leitner Ernő dr. orvos és Bedő Árpád dr. rendőrtiszt mentek ki a Közép-utca 28-ik számú házba, az öngyilkosság szinkelyére.

Rothbart este 11 órakor még az udvaron sétált s az öngyilkosságot éjfél tájban követhette el az orvos véleménye szerint. A falba vert egy kampós-szeget, mely alacsonyabban állott, mint az öngyilkos feje, ráerősítette nagyragysziját s azután, hogy a gyengén álló szeg valahogy ki ne essék, egy léccel feltámasztotta azt.

Egy skatulya fenekére levelet írt Rothbarth, melyet asztalán találtak meg a következő tartalommal:

Nagyon beteg vagyok, de a háziasszonyt meg kell fizetni, amennyit követelni fog, mert jót tett nekem. Táplált engemet a mivel bírt. Isten áldja meg őt. Rothbarth Mihály.

A levél alatt ugyanazon piros színű kartonlapra héber szöveget írt, mely magyar fordításban így hangzik:

A ember porból lett, s így porrá kell lennie. Az örökkévaló adta és az örökké való vette. Legyen az örökkévaló neve áldva mostantól mindörökké.

Ma délután Debrecenből, Rothbarth leányától egy levelező-lap érkezett az öngyilkos címére, melyben leánya tudakozódik apjának hogyléte felől. A levél tartalma, mely véletlenül felfedezte a rendőrség előtt az öngyilkos hozzátartozóit, a következő:

Kedves Apám! Mi történt veled, hogy nem válaszoltál a mire kérdeztelek. En már irtam volna, de beteg voltam hat hétig és igen gyenge vagyok. Hát te hogy vagy s mivel foglalkozol? Irjál mielőbb, csókol ezerszer leányod Mari.

U. J. és Hani is úgy szívesen mind a két vejed. Marad háziasszony.

A rendőrség értesítette Rothbart leányait s apjuk öngyilkosságáról s tudatta velük azt is, hogy eltemettetéséről az aradi izraelita hitközség gondoskodott.

HIREK.

— A király Bruckban. A Lajtha melletti Bruckból jelentik: A király ma reggel kíséretével és az idegen katonai attasékkal ideérkezett. Ő felsége fogadására a pályaudvaron megjelent *Uxküll-Gylleband* gróf hadtestparancsnok, *Krebs* ezredes térparancsnok, *Simon* főispán, *Pogány* alispán, *Schöberl* fősolgabíró, *Dezasse* gróf solgabíró, *Ralbowsky* jegyző, továbbá *Ratzesberg* osztrák helytartósági tanácsos és kerületi főnök, *Sturm* polgármester és mások. Ő felsége mindenekelőtt szemlét tartott a 4. bosznia-hercegovinai gyalogezred első zászlóalja fölött és utána az I. bosznia-hercegovinai gyalogezred második zászlóalja fölött, azután pedig fegyvergyakorlatokat végeztetett. Ő felsége a két ezred tisztikarához intézett beszédében kiemelte a csapatok kitűnő kiképzését és teljes elismerését fejezte ki az egyes csapatrészek vezetéséért. Végül köszönetet mondott a tiszteknek, mire a csapatok elvonultak ő felsége előtt. Azután a király szemlét tartott a táborban lévő lovasság fölött.

— Az Ugron-Rimler ügy a képviselőházban. A holnapi képviselőház első szónoka, mint budapesti adósítónk táviratozza, *Guján* Odön lesz, aki felszólalása kapcsán szóvá fogja tenni az Ugron-Rimler ügyet is. A szabadelvűpárthan érthető kíváncsisággal tekintenek a felszólalás elé.

— Orosz főherceg Bulgáriában. Szófiából írják, hogy *Alexander Mihailovits* orosz főherceg látogatása nagy örömet okoz Bulgáriában. A herceg július 1-én érkezik oda „Rostislav” páncélosan. Ferdinánd fejedelem *Burgasnál* várja a vendéget. A látogatásnak a bolgár lakok nagy jelentőséget tulajdonítanak miután első eset, hogy orosz főherceg Bulgáriában hivatalos látogatást tesz.

— Az angol alsó ház kiküldöttei Szabadkán. A múlt hetekben az angol alsó ház több szónoka hevesen megtámadta a magyar lóvásárló cégeket, melyek a délafrikai harcterre szállítottak lovakat, és az angol lóvásárló bizottságokat, azt állítva róluk, hogy az angol állam kárára összejátszanak. Mint Szabadkáról táviratozzák, ma *Edward Barni* és *Alexander Wangh* az angol alsó ház megbizottaiként Szabadkára érkeztek, a hol vizsgálatot tartottak. A vizsgálat eredménye fényes elégtételt szolgáltatott *Hauser* Lipót lóvásárló cégnek, a menyinyiben kitűnt, hogy minden a legkorekتهb módon történt. A két kiküldött táviratilag értesítette erről az angol kormányt.

— Königswarder és Tandler. Bpestől írják: Ez a két név járt ma a börzén szájról-szájra. Az előbbi nálunk eléggé ősmert név. A gazdag bihari földbirtokos nagy börzespekulációkba bocsátkozott a bécsi Union banknál. Hogy hány ezer darab értékpapirban játszott, azt eddigelé nem tudni, de tény az, hogy a báró ur és a bécsi Union-bank hadilábon állanak egymással. Ezt mutatja, hogy az enios-bank nem kevesebb, mint 15000 darab osztrák hitelrészvényt dobott az utóbbi napokban a piacra *Königswarder* báró engagementjából. Beszélnek, hogy a bárónak még sok ezer darab papirja van és ezt a mostanában nagyon hatalmas kontremine felhasználva játszik a báró ur pozíciójára és nyomja az árakat. Ez nyilvánult a mai ellátásnál is, a melynek folyamán nagy mennyiségű darabhiány mutatkozott. Eppen most egy esztendeje a *Schossberger*-féle krachnak, amely szerencsésen nem járt nagyobb rázkódtatásokkal, hogy a *Königswarder*-ügy is ilyen szeliden fog befejeződni, az a további fejleményektől függ. Nemkülönböztetve sokat em-

legettek ma a *Brüder Tandler* bécsi bankbizományos céget, amely mások pénzén próbált szerencsét a börzén s ma fizeléképtelenséget jelentett. Ma ekzekutálták ennek a cégnek is körülbelül 1500 darabra menő értékpapirjait. Annyi bizonyos, hogy ha még sokáig így megy a börzén, más sem lesz ott, mint csupa „tandler”.

Budapest, június 25.

A Königswarderrel vonatkozó tőzsdehíreket hivatalosan megcáfolják, kijelentvén, hogy az „Unionbank” hasonló akcióba egyáltalán bele se menne.

— Magyarország helység-nevei. Az Akadémia csak nemrégiben adta ki, ha akarom vemhes, ha akarom nem vemhes. helyesírásról szóló szabályait, amiből, ha tanulni akar valaki helyesírást, megtanulhatja, hogy olyant az Akadémia sem tud. A belügyminiszteriumban sokkal komolyabban veszik az újabbán megindult helyesírási javító törekvéseket; *Szell* Kálmán miniszterelnök rövid időközökben rendeli el, hogyan írják helyesen, minden félreérthetőség megszüntetésével, a vármegyék községeknek nevét. Ma érkezett Békésvármegye alispánjának az átírata, amelyben Békésvármegye községeknek addig is magyar neve volt, csak a községek két-három szóból álló nevét vonta össze rendeletével a belügyminiszter, kidobva a kötőjeleket. Ez kényelmesebb, helyesebb egyrészt, másrészt megszüntet sok félreértést is, mert eddig például a Békés-Szent-Andrásra címzett leveleket gyakran vitték az ország más nyolc Szent-Andrására. Ezután a levelex jobban eltalálnak *Békésszentandrára*. Igaz, hogy az ilyen hosszú helynevek miatt, míg megtanulná kimondani, százszor is lebarbároz bennünket az idegen, de az üdvös célt elértük az összevonással — s ez a fő.

— Dankó Pista édesanyja. A szegedi nőtáfa édesanyja, özv. id. *Dankó* Pistáné most is Szegeden él. A Kálvária-utca 39. sz. házában lakik a szegény özvegy, a ki nappal, mióta az ura elhalt, abból él, hogy gyümölcsöt árul, inkább már megszokásból, mint szükségből, mert mondják, a fia is küldözget neki a nőták jövedelméből. Az öregasszony a minap szerencsétlenül járt. A padlásra akart menni, de a korhadt létra letörtött alatta és a matrona oly szerencsétlenül bukott a földre, hogy alkarján és felkarján csuklóban csonttörést szenvedett. A súlyosan megsérült agg. nőt. *Häering* Ede polgáriiskolai tanár és családja emberszerető nemes türelemmel ápolta. Elhívták az orvost, ki a súlyos sérülésre való tekintettel a beteget beszállította a Falta-féle szanatóriumba. *Häering* tanár levelet küldött *Dankó* címére Budapestre, kérve, hogy siessen haza nagybeteg édesanyjához, de a levél visszaérkezett, jelölve, hogy *Dankó* nem tartózkodik jelenleg Budapesten.

— Menyházi fürdő-vonatok. Az Acsv. igazgatósága közlése, hogy folyó év július hó 1-től kezdve *Borossebes* és *Menyháza* fürdő között a fürdő idény tartamáig azaz szeptember hó 15-ig bezárólag az ez időszerint közlekedő 612 és 613 sz. személyszállító vonatokon kívül a 611 és 614 sz. személyszállító vonatok is naponta közlekedni fognak. Ezen vonatok közlekedése által az Aradról délben 12 óra 06 perckor induló 112 sz. és a délelőtt 11 órakor Aradra érkező 111. sz. vegyesvonatokhoz csatlakozás létesítetik. A 614. sz. vonat *Borossebes* naponta d. u. 4 órakor indul s *Menyházára* d. u. 5 óra 22 perckor érkezik, míg a 611 sz. vonat *Menyházáról* naponta reggel 6 óra 4 perckor indul s *Borossebesre* 7 óra 22 perckor érkezik meg.

— *Ranavalo* menyasszony. Párisnak jelenleg kétségkívül legérdekesebb menyasszonya *Ranavalo* a madagaszkári exkirályné. Párisi lapok ugyanis azt írják, hogy egy gazdag francia képviselő és sportsman megkérte *Ranavalo* volt madagaszkári királyné kezét, a ki jelenleg Párisban időzik. Az illető képviselő — ha ugyan e hír nem a nyári fantázia szüleménye

— alighanem *Edmond Blanc*. a monte-carliói bank főreszvényese. Az *Evenement* azt írja, hogy *Ranavalo* királyné házassági terve igen komoly és már be is jelentette a kormányznak. *Waldeck-Rousseau* miniszterelnök hosszasan értekezett ebben az ügyben *Delcassé* és *Decrais* miniszterekkel, mert *Ranavalo* házassága esetén francia állampolgárnóvé lesz és így nem lehet vele szemben kivételes intézkedéseket alkalmazni.

— A marosvásárhelyi diákok Aradon. A marosvásárhelyi polgári fiúiskola növendékei az ország megtekintésére körutra indultak. Ma délelőtt 11 órakor *Agyagosi* Vidor, *Barabás* Endre, *Hüncs* Sándor és *Haril* János tanáraik vezetése alatt Aradra érkeztek meg a tanulók, hogy a vértanuk városát, a szabadságszobrot és a vesztőhelyet megtekintsék. A negyven tanuló déiben a polgári iskolában ebédelt, ahonnan délután fél 2 órakor a Szabadságharci emléktárgyak muzeumának megtekintésére indultak. Innen *Millig* József iskolafelügyelő és *Kovács* Vince tanár kalauzolása mellett a Szabadságszobor elé vonultak, ahol *Bott* Béla a IV. osztályu növendék a himnusz szavalta el, a szobor talapzatára pedig koszorút helyeztek. A vesztőhelyen *Millig* József hazafias beszédet mondott az ifjakhoz, kiknek nevében is *Sikó* Gergely elszavalta „Az aradi Golgothán” című költeményt. A diákok fedetlen fővel álltak körül az emlékszobrot s elénekelték a himnusz. A délután többi részét a vár, lyceum, városháza, a Baross-park s Arad egyéb nevezetességeinek megtekintésére fordították, a délutáni 6 órai vonattal pedig tovább utaztak Gyulafehérvárra.

— Rablás fényes nappal. Vakmerő rablás történt vasárnap délután *Szirákon*. Négy idegen ember behatolt *Szokolay* Lajos nyugalmazott gazdatiszt házába és 1800 forintot elraboltak tőle. A vakmerő rablásról az alábbi tudósítást vettük: *Szokolay* Lajos, mikor nyugalomba vonult, *Szirákon* házat vett és oda költözött a feleségével. Volt valami pénze és a község és a környék polgárai, ha megszorultak, gyakran fordultak hozzá. *Szokolay* segített is rajtuk, de sohasem uzsoráskodott. Vasárnap délután egy vidéki kocsi érkezett a faluba, öt ember ült rajta. *Szokolay* háza előtt álltak meg. A szomszédoknak ez föl sem tűnt, mert tudták, hogy *Szokolayt* vidékiek is gyakran keresik föl. *Szokolay* a feleségével egyedül volt otthon. Előbb két ember ment be *Szokolayhoz*, majd néhány perc múlva másik kettő is bement. A rablók azzal az ürügygel mentek be, hogy kölcsönt szeretnének fölvenni. Miután meggyőződtek, hogy a két öregon kívül a házban senki sincs, beszélgetés közben megrohanták *Szokolayt* és feleségét, szájukat betömtek, azután pedig kezeiket hátrakötötték és revolvert szegezve nekik, úgy kényszerítették őket, hogy a pénzt adják elő. *Szokolay* odavezette őket egy szekrényhez s miután ott a pénzt a rablók megtalálták, magukhoz vették, a két öregot a hátulsó szobába vezették és az ajtót rájuk zárták. Ezután a rablók a rájuk várakozó kocsira ültek és elhajtottak. Jó másfél órával később ért haza *Szokolayék* cselédje, a ki a kívülről bezárt ajtókat fölnyitotta és kiszabadította a két öregot. A csendőrség még aznap megkezdte a nyomozást, de eddig nem sikerült a rablókat kézrekeríteni.

— Találkozás 25 év múlva. A temesvári állami főreáliskolát 1876-ban végzett iskolatársak, f. évi június hó 28-án, este 8 órakor, az ottani Hungária szállóban társasvacsorával egybekötött összejövetelt tartanak. F. évi 29-én szombaton, ezen intézet iskola-egyletének közgyűlésén testületileg részt vesznek. Jelenkezhetni az iskola-egylet alelnökénél, *Perényi* Adólf tanárnál ugyanott.

— Halálos ugrás a kocsiból. A biharmegyei Bölöny-családnak régi, meghitt alkalmazottja volt *Csorba* Pál. Még *Bölöny* Sándornak, a kolozsvári intendáns édes apjának idejében,

harmincöt esztendőn keresztül volt a család szilasi gazdaságának a vezetője. Tegnap reggel kilenc órakor Ugrán kocsi utat Csorba Pál, hogy a szilasi-pusztára hajtasson. A Schwartz Ferenc lakása elé ért a kocsi, a hol a kastély új léckerítését festették épen zöldre fehér sávkokkal. A kocsi két tüzes ló volt fogva. A lovak megijedtek a festett kerítéstől s a gyeplőt kirántva a kocsi kezéből, megbokrosodva szágudottak tovább. Senki sem volt a ki a lovakat feltartóztassa. Csorba látva a veszélyt, ki akart ugrani a kocsihoz. Az ugrás nagyon szerencsétlen volt. A szegény ember a hogy kiugrott, egy utszélen fekvő kőbe vágta a fejét. Esméletlenül terült el. Ezalatt a kocsi is ugrani akart, de ő még szerencsétlenebbül járt. A lovak közé esett s a kocsi keresztül gázolt rajta. Csorbát beszállították Schwartz Ferenc lakásába. Orvost hoztattak azonnal, de minden segély hasztalan volt. A szerencsétlen ember délután egy órakor *kiszüvedett*. A kocsi is eszméletlen állapotban szedték föl. Ő is aligha marad életben. Sérülései igen súlyosak.

— **A szerb-török háború emlékünnepe.** Belgrádban nagy elkészületeket tesznek a július hó 3-án megtartandó szerb-török háború huszonöt éves jubileumára. Az ünnepélyek rendezője *Risztics* Szvetozár, a ki a háborúkor a szerb önkéntes csapatok parancsnoka volt.

— **Érdekes pör.** Párisban pár nap előtt gróf *Brouville* érdekes pört indított egy butorgyáros ellen. Seta közben ugyanis észrevette, hogy a gyáros kirakataiban épp oly mintájú butorok vannak, mint a milyenek az ő tulajdonát képezik. A gróf ezért 50.000 frank kártérítésre perelte be a butorgyárost azon megokolással, hogy az, az ő tudta nélkül másolta le antik mutárgyait. A bíróság azonban nem adott helyet a panasznak, miután a gróf nem tudja bizonyítani, hogy oly fajta butorok egyedül csak az ő birtokában volnának.

— **Börgyilkosság.** *Bence* Balázs maroszent-királyi lakos, mint aféle özvegy ember, asszony után nézett a múlt télen. *Bence* vagyos ember volt s így bármelyik özvegy-asszony is szívesen ment volna hozzá feleségül, dacára annak, hogy már benne volt az ötvenes években. *Bence* azonban addig válogatott, a míg szeme egy 18 éves szép szöke leányon, *Domokos* Eszteren akadt meg, a ki minden áron feleségül akart venni. *Bence* rokonai és jó barátjai mindent elkövettek, hogy ezt a tervet meghiusítsák, már csak azért is, mert kor-külömbőség is volt köztük. De különben is a leánynak ismeretsége volt egy legénnyel, a ki feleségül is akarta venni. *Bence* mindennek dacára megkérte a szép, de szegény leányt s miután fele vagyonát a leánynak ígérte, a leány bele is egyezett a házasságba s az esküvő még a farsangon megtörtént. *Bence* azonban nem sokáig volt boldog, mert a menyecske nem tudta felejteni a régi szeretőjét, egy *Kanyó* Abris nevű legényt, a ki minden alkalmat fölhasznált arra, hogy a menyecskével találkozzék. A múlt héten *Bence* ott érte a fiatalembert a feleségénél. Miután az asszony kijelentette ekkor, hogy ő nem szereti *Bencét* és inkább lemond a fele vagyonról, vagyis a már a nevére irt vagyonrészt visszaadja a férjének, ha beleegyeznek, hogy elváljon, vagy megengedi, hogy a legény hozzá járjon. Ennek a vagyoni kérdésnek az eldöntése körül folyt a tárgyalás *Bence* és menyecske szülei között. Tegnapelőtt váratlan eset történt. Hétfőn virradóra *Bencét* meggyilkolva találták a lakásán. A megindított csendőri nyomozás kiderítette, hogy a gyilkosságot *Kanyó* Dávid, a menyecske szeretőjének a testvére követte el, melyre *Bencé* és ennek szülei, valamint *Kanyó* Abris bérelték föl 500 forintért. A menyecske ugyanis megbánta, hogy a vagyonról lemondott és ily módon akart szabadulni a hitvesi kötelektől, remélve, hogy ez uton a vagyont is megtarthatja. A csendőrség elfogta a gyilkost s vele együtt a felbujtókat is.

— **Amnestia 40 évi rabság után.** Az olasz király *Jolanda* hercegnő születése alkalmából amnestiát adott egy *Pastafinne* nevű 71 éves

rabnak, ki már 40 év óta van a bagnoban. A testileg és szellemileg megtört rab az öröm hír hallatára örjöngeni kezdett.

— **Halálozás.** *Szabó* Ferencné született *Szetmacher Borbála* június hó 24-én d. e. 9 órakor életének 38 ik évében Aradon elhunyt. Temetése ma délután ment végbe.

— **Viszontagságos utazás a Dunán.** A „Fiume” személyszállító gőzös ma Bécsből Bpestre haladtában *Orth* község mellett kénytelen volt kikötni, mert kormányja eltört. A 200 utasnak át kellett szállni a „Szapáry” teherszállító hajóra, ez Heinburgba vitte őket. Ekkor ért oda az „Iris” gőzös 150 utassal. Ezeket letették Heinburgba, s az „Iris” megfordulván, a bécsiéket hozta le Bpestre, míg a Bpestről Bécsbe menőket a „Bród” gőzös vitte fel az osztrák fővárosba. Az utasok 4 órai késéssel értek Bécsbe.

— **Halál a színpadon.** *Devoyod* Jules moszkvai kedvelt énekes a „Rigoletto” opera előadása alatt, éppen midőn a nagy ariát énekelni akarta, összeesett és szörnyet halt. A szerencsétlen operaénekest szívszélhűdés érte.

— **Öreg ember nem vén ember.** Triesztből távirják, hogy *Romanó* nevű 62 éves napzámos tegnap féltékenységből leszúrta 60 éves feleségét. A gyilkost rögtön elfogták.

— **A Neptun-fürdő női uszodája** szerdán reggel megnyílik. Az uszoda és tükörfürdő egész napon át kizárólag nőknek áll rendelkezésre.

Botrány egy temetésén. A gyászolók iránt tartozó kegyeletet kíméletlenül sértette meg néhány tulbuzgó hivatalbéli ember, akiknek tapintatlan eljárásáról *illyei* tudósítónk ad hírt nekünk. Az említett urak kegyeletlenségét viselkedése — ami abban nyilvánult, hogy egy özvegy uriaszonyt a férje koporsójánál, a temetés szomorú órájában akartak kötelezni arra, hogy holmi aprólékos hivatali funkciójukban szolgálatára álljon — az egész környéken visszatetszést okozott. E hó 18-án meghalt mosoni *Jánossy* Ferenc takarékpénztári igazgató, megyebizottsági tag, *Illye* község legelőkelőbb embere, aki az egész környéken nagy népszerűségnek örvendett. A hatvanhét éves öreg ur temetése e hó 20-án délután három órára volt kitűzve, amikor a lakosság és közeli környék részvéte impozáns módon nyilatkozott meg. Az egész utcát ellepték a gyászolók, akiknek sora közt, míg a pap a szomorú szertartást végezte, igen komoly méltósággal törtétt az a járásbíró, aki az egész környéken nagy egyenest a koporsóhoz vonultak, s a gyászolók nem kis rémületére a zokogó özvegyhez lépve, szigorú ünneppességgel felszólították mosoni *Jánossy* Ferencné, hogy a hagyatéki leltár felvételének időpontjára nézve nyilatkozzék, még pedig azonnal, mert sürgősen akarnak megállapodást ebben a dologban. A legszembetűnőbb fájdalomában így megzavart szegény nő hiába hivatkozott a szomorú pillanatra, hasztalan volt minden megegyezőse, a hivatalos emberek fagyosan ellenálltak a könyörgésnek is, a mi pedig ott a koporsó körül mindenkit mélységesen megindított. Végére is a zaklatot amúgy is ideges asszony *nevető görcsöt kapott és eszméletlenül rogyott össze.* Mialatt az előhívott orvosi ápolás alá vette az önkívületben levő asszonyt addig a járásbíró emberei sebbel-lobbal, a jelen volt gyászoló közönség szeme láttára végezték az oly sürgős leltározást vagy mit, azután — re optima gesta — eltávoztak a szomorú házból.

— **Ujtás!** *Honisch* L. István cs. és kir. főher. udvari fényképész művészeti académiái tag műtermében Szabadság-tér 16., (Dománypalota.) Telefon 358. Minden vasár- és ünnepnapon eszközölt felvételekről 6 drb. vizit fénykép 4 korona, 6 drb. kabinet fénykép 10 korona. A kabinet kép lehet: menyasszonyi, családi vagy bármilyen csoport felvételtől is. Művészies és pontos kivitel szigorúan be lesz tartva. A n. é. közönség szíves figyelmét felhívjuk ezen ujtásra.

— **A törpék,** akik ügyes mutatványaikkal Aradon csakhamar megkedveltették magukat, ellátogattak az üzletekbe is, ahol nagyobb bevásárlásokat tettek. Így Cseh Katalinnal keztyűt rendeltek, bizony furcsa kis keztyűt törpék részére. Legnagyobb fokban lekötötte érdeklődésüket *Porter* Vilmos koronás áruháza, ahol megjelent az egész társaság.

Tövíról hegyire megnézték mindent, voltak az áruház földalatti játékhelyiségében is, amelynek keretébe oly nagyon beillettek. A sok játék, csecse-becse, tündöklőszép holmi, kimondhatatlan gyönyört szerzett a kis embereknek. Az eredeti japán-papír legyezőkből, melyeket az áruház oly olcsón árúsít, sokat vettek.

— **Igen ajánlható a nagyérdemű közönségnek** szükségletét női és férfi divat cikkben, valamint szőnyeg, függöny, ágyterítő, és minden e szakmába vágó árukban most szerezze be, mert alkalmi vétel van *Nádler* Lajos divat áruházában, ahol a leltározás alkalmából a tulterhelt raktár miatt az árak lányegesen leszállítottak. Ugyanott két jó erkölcsű fiu tanulóul felvétetik.

— **Gyurkovits** András kedvelt cigány zenekara háromszor hetenkint vasárnap, szerdán és pénteken délután 5 órától 8-ig a Baross-kioszkban hangversenyez.

— **Elveszett** egy duplafedélű gravírozott te-tejű női óra, rövid, dupla fonott arany láncsal, az Erzsébet-utcától a volt Mittelmann gyárig. A becsületes megtaláló jelentkezzék az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

— **T. Üzletfeleink** szíves tudomására hozzuk, hogy *Révész* Nándor könyv- és papirkereskedő urat (Szabadság-tér 20. szám. Telefon 265 sz.) képviselősségei ruháztuk fel, ki elfogad minden a nyomdánkat, valamint az Aradi Közlöny kiadóhivatalát érdeklő megbízásokat.

A kisjenői löversenyek.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 25.

A közelgő Péter és Pál napja mindinkább fokozza azt az érdeklődést, mely a kisjenői löversenyek iránt mutatkozik s az egész környék sportsmanjeit Kisjenőre fogja összegyűjteni. Maga *József* főherceg is élénk érdeklődéssel és kíváncsisággal tekint a nevezetes nap elé, a melyen a magyar félvértenyésztés képviselői fognak a pálmáért küzdeni. A főherceg gyöngékedik ugyan s jelenleg orvosi kura alatt áll, mindazonáltal eljön Kisjenőre; a hol az uradalmi vezetőség nagyszabású előkészületeket tesz a fenség fogadására.

A löverseny rendezője *Paikert* Henrik seprősi földbirtokos, aki körültekintő gondossággal és figyelemmel vezeti a rendezőség körébe vágó ügyeket. Paikert annyi ambíciót és buzgalom fejt ki, hogy ez már magában is elegendő biztosítéknak látszik a verseny sikere iránt.

A főherceg dija, a gyönyörű kidolgozású domborművű arany óra, már készen van. A tribün, valamint az udvari páholy szintén elkészültek, a pálya a legnagyobb rendben van. Fővárosi sportkörökben mozgalom indult meg az iránt, hogy minnél számosabban részt vegyenek az állatkiállítással egybekötött löversenyen. *Horthy*, báró *Szentkereszthy* és más urlovasok megígérték lejtővetelüket.

A földművelésügyi miniszteriumból *D'Orsay* Olivér gróf, *Pirkner* János országos állattenyésztési főfelügyelő fog lejönni. Aradról *Urban* Iván főispán, *Zselénski* Róbert gróf, és *Vásárhelyi* László a gazdasági egyesület elnökei és számosan a gazdaközönség sorából fognak kirándulni.

Az állatkiállítás után a *kisjenői kaszinóban* banket lesz s ugyancsak a kaszinóban tartják este s a *fényeinek* ígérkező versenybált.

Mindezen ünnepekre kiránduló közönség számára a legmesszebb menő kényelemről gondoskodva van, így az *A. Cs. E. V.* három különvonatot indít, egyet Aradról délelőtt 9 óra 27 perckor Kisjenőre, a másodikat este 7 órakor Kisjenőről Kétegyházára csatlakozással a 8 óra 50 perckor Aradra érkező táblai vonathoz és a harmadikat *éjfél után 3 órakor* Kisjenőről Arad felé.

A ki lakásra, vagy lovai számára istállóra igényt tart, legyen szíves eziránt június hó 28-án pénteken délig az Aradvármegyei gazdasági egyesület igazgatóságához fordulni.

A lóversenyen a helyérek következők lesznek: I. hely tribün jeggyel 3 korona, I. hely 2 korona, II. hely 1 korona, III. hely 50 fillér. Jegyek előre válthatók Klein Mór könyvkereskedésében.

A legtöbb eséllyel a következő lovak indulnak:

I-ső, sükverseny:

1. Ifj. Kintzig János „Druszám”.
2. Thomka főhadnagy „Ilona”.

II. szám:

1. Fehér József „Micike”.
2. Paikert Henrik „Zerge”.

III. akadály verseny:

1. Cárán Zoltán „Legény”
2. br. Durneiss Gyula „Svengali”.

IV. Hölgyek díja:

1. Urbán Péter „Alcás”.
2. Balázsházi „J. hopeső”.

V. Vadászverseny:

1. Urbán Péter „Paillard”
2. Folberth főhadnagy „Harmat”.

TÖRVENYKEZÉS.

A mai esküdtzéki tárgyalás.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 25.

Az aradi esküdtzék ma *Tornya János, Kirilla Illés és Muntyán György* rablási esete fölött volt hivatva ítélni.

A tényállás az, hogy a három vádlott megtudva, hogy a kincstári hid alatt egy szemét dombon alszik *Madarasán Juon*, és hogy annál pénz van, közösen elhatározták, hogy ki fogják rabolni és olyképp egyeztek meg a kivétel dolgában, hogy az egyik egy kabátot borít az áldozat fejére, a másik a lábait fogja, a harmadik pedig elveszi a pénzes zacskóját.

Igy is történt és azután a mezőn osztozkodtak a zsákmányon egy-egyre jutott 3—3 korona. Ez volt az áldozatnak egész vagyona.

Az esküdtbírók tagjai voltak: *Köller János* elnök, *Zubor Gyula* és *Radány Dezső* dr., jegyző: *Seress Barna*. A vádhatóságot *Meszlényi Antal* dr. kir. ügyész képviseli; védők: *Radó Károly* dr., *Parec Béla* dr. és *Cédly Károly* dr.

Az esküdtzék következőképen alakult: *Bozsik György, Friedrich György, Bogdán Virgil* dr., *Barta Salamon, Fehér Manó* dr., *Kohn Izidor, Priegl István* dr., *Deutsch Izidor, Barta József, Fischer Simon, Kremer József, Donáth Simon*, póttagok: *Braun N. Antal, Goldschmidt Miksa*.

A tárgyalás folyamán vádlottakra bebizonyult saját beismerésük folytán az elkövetett cselekmény, *Muntyánra* nézve pedig egy rendbeli lopás is, mint különálló cselekmény.

A vád és védbeszédekre csak d. u. 5 órákor került a sor. *Meszlényi Antal* dr. vádlottakat a rablás büntetésében kéri bűnösöknek kimondani; a védők pedig nem látván a rablás tényálladékát fenforogni, a lopást kéri megállapíttatni.

Az esküdték hosszas tanakodás után hozták meg verdiktjüket, mely szerint mindhármát a rablásban és *Muntyánt* még külön lopásban is mondják ki vétkesnek.

A kir. törvényszék ítélethozatalra visszavonul és este 8 órákor hirdették ki a következő ítéletet: *Tornya János, Muntyán György* és *Kirilla Illés* a rablás büntetésében bűnösöknek mondatnak ki és ezért *Tornya János* btkv. 348 §-a alapján 2 évi és 2 hónapi fegyházra 5 évi hivatalvesztésre, *Kirilla György* két évi fegyházra 5 évi hivatalvesztésre, *Muntyán Gavrilla* ösztönbüntetésképp 2 évi és hat hónapi fegyházra és 5 évi hivatalvesztésre ítéltetnek. Az ítélet ellen semmiségi panaszt jelentett be az ügyész, ugyszintén mind a három védő.

§ **Takács Zoltán bandája.** Még ma is a tanuk kinallgatása folyik s szombatnál előbb nem is lesz ítélet. *Borsi Róza*, özvegy *Korda Gergelyné* cselédje, volt az első tanu és a kunszentmártoni pusztán történt és már eléggé is-

mert dolgokat beszélte el. A fényképező-gép ről annyit tud, hogy azt az az „idegen ur” (*Takács*) hagyta náluk zálogban, a kit asszonya a házába fogadott, de adós maradt a bérrrel. Tudomása szerint a *Kordáné* fia, *Bálint Ferenc*, nem érintkezett az idegen urral. *Lajos András* jaksói állomásór gyakran látta ott *Takácsot* a vonatról leszállni. Az állomásról egyszer *Halász-Szabó István* vitte el a kocsiján s egyszer oda is hozta. A vád szerint ez többször történt. *Halász-Szabó* csak egyszeri fuvarozást ismer be s ezt is a véletlennek tulajdonítja. *Irházy István* tanu, a kocsisa megcáfolja a *Lajos András* tanuságtételét. *Kalmár Ferenc* verseyi lakos megesküdött arra, hogy azt a valómást, a mit előtte a csendőri jelentésből olvastak föl, nem tette. *Kepes Gábor* szintén valótlannak mondja a rendőri jelentést s esküvel erősíti, hogy az abban foglaltak nem felelnek meg a valóságnak.

§ **Egy főhercegnő pöre.** Érdekes pört tüzött ki ma délelőttre a budapesti IV. kerületi járásbíróság. *Klotild* főhercegnőt, mint háztulajdonost, pörbe fogta egy fővárosi orvos, *Kajdacsy József* dr. A pör tárgya a következő: *Dr. Kajdacsy Klotild* főhercegnő kigyó-utcai házában hét szobás lakást bérelt. Az első emeleten van a lakása. Ugyanabban a házban van a *Hazai biztosító-intézet* és ez a háztulajdonos főhercegnő megbízottjának beleegyezésével egy függesztette cégtábláját a palota első emeletére, hogy a tábla elfedi *Kajdacsy* dr. erkélyét. *Kajdacsy* dr. ezt sérelmesnek találta és *dr. Pollák Bélához*, az ismert fővárosi ügyvédhez fordult orvoslásért. Az ügyvéd fölszólító-tevelére a ház gondnoka nem reagált. *Erre Pollák Béla* dr. a IV. kerületi járásbírószághoz fordult panaszával. A járásbíróság vezetője mára idézte be a pörös feleket, *Klotild* főhercegnősszonyt mint háztulajdonost, és *Kajdacsy* drt. Amde csak *Kajdacsy* jelent meg és a bíró konstataulta, hogy a főhercegnőnek küldött idézés vétive még nem érkezett vissza. A járásbíró, miután meghallgatta *Pollák Béla* dr. előterjesztését, a főhercegnőt föltételelesen elmakacsolta.

§ **Gabona elővétel nem uzsora.** A délvidéki gabonauzsora pöröknek egyikét tárgyalta ma délelőtt ismét a kir. kuria. *Löwy Kóbi* réva-ujfalusi gabonakereskedő ugyanis néhány környékbeli oláh parasztgazdától télidőben megvette a várható termést kötlevel és fedezeti váltó mellett oly kikötéssel, hogy a parasztek augusztus végén tartoznak a buzát szállítani, ha pedig nem szállítanak, kötelesek a pancsovali piaci árat fizetni. Az oláhok, mikor lejárt a váltójuk, és se szállítani, se fizetni nem tudtak, *Löwy Kóbit uzsora miatt* följelentették. A fehértemplomi törvényszék 9 rendbeli uzsora vétisége miatt el is ítélte *Löwyt tizenegynapi fegyházra* és 900 korona pénzbüntetésre. A temesvári kir. ítéletábla az alsóbiróság ítéletét megsemmisítette és *Löwyt* a vád alól felmentette. A főügyész semmiségi panaszra folytán a pör ma a kir. kuria elé került, a hol *Mikó Miklós* bíró referálta az ügyet. *Katona Béla* koronaügyész helyettes azt fejtegette, hogy ez kölcsön és nem elővételi ügylet, a vádlott arra számított, hogy a parasztek nem fognak tudni szállítani. Kéri az elsőbiróság ítéletének megerősítését. *Mózes László* védő ezzel szemben a semmiségi panasz elutasítását kérte. A kir. kuria a védő álláspontját fogadta el és a semmiségi panaszt elutasította.

KOZGAZDASÁG ES KÖZLEKEDES.

Uj-aradi heti gabnavásár.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Uj-Arad, június 25.

Tegnap és ma igen előnyös időjárásunk volt. Kívánatos lenne vagy két hétig ilyen meleg, hogy a buza aratása, mely már kétes eredményű, legalább megközelítse a közepes arányt.

A buza termő kalásza, alacsony száron, kicsiny, tartalma kevés, de jó minőségűnek mutatkozik, ha valami csapás ismét nem éri.

A kapás vetések jól állanak, ezek még kárpótolhatják a hiányosságát, ha az időjárás kedvező lesz.

A mai hetivásárra 800 métermázsa buza és 500 métermázsa tengerit hoztak és joltartott napi áron advák el.

Mai árak: Az árak 50 kilogramm súlyegységet véve alapszámításnak, korona értékben:

I-ső minőségű buza 7.20—7.30.
Közép minőségű buza 7.10—7.20.
Tengeri 4.60—4.65.
Rozs névleges jegyzés 6.30—6.40.
Arpa névleges jegyzés 5.70—5.80.
Zab névleges jegyzés 6.40—6.50.
Az irányzat változatlan.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, június 25.

Zárul 12 órákor:

Buza júniusra	—
Buza októberre	8.11— 8.12
Rozs októberre	6.75— 6.79
Zab októberre	6.37— 6.38
Tengeri júniusra	—
Tengeri júliusra	5.35— 5.36
Repce augusztusra	13.10—13.20

Zárul 5 órákor:

Buza júniusra	8.17— 8.18
Buza októberre	8.12— 8.13
Rozs októberre	6.70— 6.71
Zab októberre	6.36— 6.37
Tengeri júniusra	—
Tengeri júliusra	5.32— 5.33
Repce augusztusra	13.—13.20

Zárul 5 órákor:

Oszták hitelrészvény	684.25
Magyar hitelrészvény	652.—
Leszámítolóbank részvény	422.—
Rima-Murányi vasmű részvény	468.—
Oszták-magyar államvasúti részvény	647.25
Közúti vasút	575.—
Városi villamos vasút részvény	295.—

— **Bécsi sertésvásár, jun. 25-én.** (Telefonjelentés.) Felhajtás 11512 darab. Ebből 3238 nehéz bakonyi, 3574 könnyű bakonyi 4700 malac. Fizettek nehéz bakonyiért 74—77 koronát, könnyű bakonyiért 66—72 koronát, malac 64—86 korona száz kilogrammonként. Szalona 42.5—43 korona, disznózsír 47.5—48 korona ötven kilogrammonként.

CSARNOK.

A Lassú Pál házassága.

Irta: *Nógrádi László.*

(Folytatás.)

Cukorka doktorné is letett egy időre arról, hogy a művelt jövevényt behódítsa. A képzelt föltevést megerősítette a lábrakapó hir. Honnan, bonnan nem, de a falusiak már azt is tudták, hogy mikor tartja az új földbirtokos a lakodalmat.

Persze ez a remények utolsó bimbaját is tönkre fagyasztotta, mindenki lemondott, csak *Cukorka* doktor nem.

— A miazmák állandóan tartják magukat, a betegek száma nem fogy, — mondogatta gyér haját simogatta. — Helyes, nagyon helyes.

Minderről megint nem tudott semmit *Lassú Pál*. Miután rendbe hozott mindent, egy délelőtt pont tizenegy órákor kocsira ült, s mikor nem is várták sehol a reményvesztett családok, megtette a köteles vizitet.

A mezőfalvi mamák s kisasszonykák kitüntető szivességgel fogadták *Lassú Pált*. A hosszúságos várakozásban felhalmozott tűz egyszerre csapott lelkünkben lángra, szinte tulságosan lobogva.

Kézzelfoghatóan elburkolt célatok villamai a házasságra sűrűn röpködtek *Lassú Pál* felé, s a kisasszonykák odaadó pillantásainak zápora is bőven hullott. *Lassú Pál* megdöbbsent, a mezőfalviak reménye pedig újra bimbózni kezdett. *Cukorka* doktorné is felvette megint programjába a hódítás elejtett fonálát.

— *Kissé félénk,* — gondolta magában a falu legszebb asszonya — no, majd bátrabb lesz.

— *Tartózkodó,* — gondolták a mamák.

— *Szerény,* — gondolták a kisasszonyok.

— *Majd megváltozik,* — volt az általános titkos vélemény.

Lassú Pál pedig megkönnyebbülten lélegzett fel, mikor hazaért.

— *Ezt is lezártam a nyakamról,* — mondta. Valamelyes gondolat kavargott még a fejében, de ez már inkább szigorú ítélet volt, egy

kis megbotránkozásféle a mezőfalvi mamák s kisasszonyok eleven rohama miatt.

Lassan-lassan azonban lelke, esze visszazökkent az arany középutra s a vizitnek minden emléke elmosdott. Szive esztét követte, se nem indult, se nem mozdult.

— Nem! — de csak egy időre. Mert idő tellett, idő haladt, mind melegebben, melegebben sütt az égen járó nap s a Lassu Pál vére is átalakult. Szive megmozdult! Az arany középuton haladó esze birokra kelet szívével. Tusázott, viaskodott a két ellenfél s az ész győzött.

— Nem! — mondta Lassu Pálnak az esze, gondoldj csak arra, mit tapasztaltál a vizitén, nincs ezek között hozzád való.

Lassu Pál gondolkozóba esett.

— Való igazat beszél az eszem. Ha megházasodom, csak valóságos angyalt veszek el. Hogy a szemem közé néztek, még bizony nekem kellett lesütőm s szememet. Hogy csiripeittek, milyen élesen kacagtak. Igaza van az észnek, nincs itt olyan, akivel érdemes volna törődni. Lassu Pálban az ész győzött, ez pedig sohasem akar emlékezni a mezőfalvi reménykedőkre.

Egyszer azonban! . . . Lassu Pál ur kint járkált éppen a réten a kanyargó ér partján, vizsgálgatva a selymes füvet s azon gondolkozva, hogy milyen kitünő széna lesz mind ebből.

Lassu Pál ur a szénáról gondolkozott, ennek kapcsán középszerű gyorsasággal rátért a szénaforgasztó tehenekekre s végül arra, hogy mennyi hasznot hajtanak majd a jámbor tehénké.

Mig Lassu Pál ur ilyen hasznos gondolatokba merülve mélyen lehajtott fővel járkált, a réten veszedelmes alakok tüntek föl. Egy ropant piros napernyő alatt a postásék Klárikája, kegyetlenül tarkával a jegyzőkisasszonyok és valami különös égő kék színűvel az özvegy Szecska né két virága közeledett. Kacagásukat elkapta a szellő és Lassu Pál urhoz vitte.

Lassu Pál ur felütötte fejét s a hang forrása után nézett.

— Szépen vagyunk — dörmögte, amint a mozgó, élő virágokat meglátta.

Lassu Pálban megmozdult a szív, de föl emelte tiltó szavát az ész és egy bokor mögé vezette, honnan mindent láthatott, de őt nem láthatta senki.

Persze, megint nem tudta Pál ur, hogy már régen észrevették s nem éppen a véletlen játéka vezeti a mezőfalvi virágokat feléje.

Pál urban megint megmozdult a szív, felpezsdült a vér.

— Nézd csak, — dobogta a szive — nézd csak, milyen eleven piros arcú ez a postásék Klárikája, akár egy csattanó róza.

— Ne hallgass a szivre, dörmögte az esze.

— Hej, hej, Pál ur, mi csodás haja van a Szecska lányoknak, — folytatta a szive — s milyen délcég a nővéjük, édes méz lehet azoknak az ajkán.

Pál urban forrt a vér, de megint szólt az ész:

— Ne hallgas a szivre, bolondokat beszél.

— Láttál-e már tüzesebb, mélyebb szemeket, mint ezeké a jegyzőkisasszonyoké? Három pár szem, gyémántnál ragyogóbbak, s hogy lépkednek, szinte a fű se hajlik meg alattuk . . . Pál ur! — dobogta a sziv.

— Ne hallgass rá, — dörmögte az esze.

— No, válassz — kiabált a Pál ur szive — menj hozzájuk, a réteden vannak, tilosban járnak. Kérj zálogot tőlük. A melyik legjobban tetszik, annak a zálogát tarsd magadnál . . . tarsd magadnál . . . Asszonynak való akár melyik is . . . házassodj meg!

(Vége következik.)

NAPIREND.

Junius 26. Szerda. Róm, kath. naptár: János és Pál. — Protestáns naptár: János és Pál. — Görög-keleti naptár (junius 13.): Aquilina. — A nap kel 3 óra 49 perckor, nyugszik 7 óra 44 perckor. — A hold kel 2 óra 39 perckor, nyugszik 0 óra 7 perckor.

Időjárás. Légnyomás reggel 7 órakor 762.1 milliméter, délután 2 órakor 761.6 milliméter. — Hőmérséklet reggel 7 órakor $0^{\circ} + 21.0$, délután 2 órakor $0^{\circ} + 30.9$. — Szél iránya és ereje reggel 7 órakor K. 4, délután 2 órakor N. 4. — Felhőzet reggel 7 órakor félderült, délután 2 órakor félborult. — Csapadék az utóbbi 24 órában 0 milliméter.

Időjárás. A központi meteorológiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható: Enyhe, száraz.

Szabadságsarok emléktárgyak országos muzeuma (színház-épület I-ső emelet.) Nyitva van mindennap délelőtt 8 órától délután 6 óráig. Belepti-díj: Hétköznapokon 40 fillér, vasárnap 20 fillér.

Kölcsey-könyvtár. Nyitva van vasár- és ünnepnapokat kivéve, mindennap 11 $\frac{1}{2}$ –12 $\frac{1}{2}$ óráig. Helyiség: Erekléy-muzeum helyisége melletti ülésterem.

Junius 27. Hegyközségi gyűlés Paulison délelőtt 8 órakor.

Junius 28. Hegyközségi gyűlés Kuvinban délután 5 órakor.

Junius 29. Az öreg munkaképtelen elaggott iparosokat segélyező Rudolf-asztaltársaság júniálisa (Csálai erdő.) — A német-szent-péteri ifjuság táncvigalma (Ferdinánd-féle kerthelyiség.)

Junius 30. Az aradi közműves segédmunkások önképző szakegyesületének júniálisa (Csálai erdő.) — Az aradi és új-aradi kereskedőifjuság műkedvelői előadással egybekötött táncvigalma (Csalogovics-kerthelyiség.)

Julius 1. Az aradi királyi főgymnasium VIII. osztályát végzett ifjuságának táncvigalma (Városliget.)

Julius 7. Az aradi könyvnyomdászok szakegyesületének júliálisa (Csálai erdő.)

Julius 15. A magyarországi Minorita-káptalan nagygyűlése. — Körjegyzőválasztás Almáson.

IDEGENEK ARADON.

— Junius 25. —

Fehér Kereszt szálloda. Kozma György utazó Budapest. — Silberstein Nándor gyáros Gyula. — Muck Gusztáv utazó Bécs. — Heller Sándor utazó Bécs. — Baumfeld Géza utazó Bécs. — Pauker Mór utazó Budapest. — Markovits Antal birtokos Budapest. — Flam Samu utazó Budapest. — Steinberger József utazó Budapest. — Eisenstädter Mór utazó Bécs. — Klein Mór utazó Bécs. — Reisz Emil utazó Bécs. — Schlésinger Miksa utazó Bécs. — Spitzer Mihály utazó Budapest. — Back Károly gazdatiszt Bánlok. — Papp Miklós gazdatiszt Bánlok.

Központi Szálloda. Bárány Marschall János birtokos Budapest. — Szende Károly igazgató Budapest. — Kégl István főfelügyelő Budapest. — Petranicsk Ferenc műszaki tanácsos Budapest. — Csathó Gáborné gyógyszerész neje Borossebes. — Hrienko Józsefné gyógyszerész neje T. Hidegkut. — Spitzkó Lajosné főigazgató neje Székesfehérvár. — Acél Ödön mérnök Csik-Szereda. — Weidemann Oszkár hivatalnok B. Pöspök. — Klein Lajos hivatalnok Hatvan. — Wlasák József tanácsos Bécs. — Stein Henrik kereskedő Budapest. — Balta Illés jegyző Kerülő. — Litzman József utazó Budapest. — Pártos Arthur utazó Budapest. — Löwus Hugó utazó Bécs.

Vass Szálloda. Schneider Emil utazó Bécs. — Lázár Kornél lelkész Almás. — Hoff József utazó Bécs. — Spitzer Gyula utazó Budapest. — Sontag Sándor utazó Bécs. — Blaustein Mór utazó Bécs. — Gros Mór utazó Bécs. — Hofner N. utazó Bécs. — Montag Emil utazó Budapest. — Klein Ignátz utazó Budapest. — Kalló Ferenc utazó Bécs. — Dr. Neugeboren Emil Nagy-Szeben. — Cukermann Bernát utazó Nagyvárad. — Groszman N. utazó Budapest.

NYILTTÉR.*

Szülők figyelmébe.

A szüenidők beálltával a szülők becses figyelmét bátorodom felhívni arra, hogy a szüenidők nemcsak a gyermekek szellemének pihentetésére, hanem az iskolában elgyötört testük edzésére is szolgáljon. Felesleges felemlítenem azt, hogy az iskolás gyermekek fele sápadt, vérszegény, fejfájásban szenved, étvágytalan, rosztartású, elgörbült s hogy mindennek későbbi időben mily eltörölhetlen nyomai maradnak, ha idejekorán elejét nem vesszük.

Orvosi intézetemben fennállása óta sok gyermek talált gyógyulást s most, a gyermekekre legalkalmasabb időben, e célra ajánlom intézetemben a svéd-gyógytornát, masszaget s enyhe hidegvizkurát, továbbá alkalmas esetekben a napkurát. Gyermekeknek e gyógyhatásokra nem kevésbé van szükségük, mint felnőtteknek.

Hogy e gyógyhatások jogosultak, azt bizonyítja intézetemnek terjedő népszerűsége s azon nagyfokú elterjedtség, mely külföld minden nagyobb városaiban tapasztalható.

Intézetem a legmodernebb eszközökkel van felszerelve, s természetes gyógymódok minden nemét: diactetikus kurákat, villamfényfür-

dőket (csuzos, rheumás, köszvényes, idegzsábás betegségeknek), szénsavas fürdőket (szívbeteg, ideges- és billentyűbeteg, ideggyengeségek, vérszegénység), móor-fürdőket (nőbajok, vérszegénység, izület merevségek s fájdalmak), hidegviz kurák (idegesség, vérszegénység s általános felüdtésre egészségeseknek) inhallatiók, belégzések (tüdő- és gégebetegségeknél), ellentállási torna gyakorlatok (szívelhármasodás, általános gyengeség, rossz testtartásnál) nap-fürdők (vérszegénység, étvágytalanság, gyenge konstitúció, izület- és ideg-fájdalmaknál) s a természetes gyógymódhoz tartozó minden eljárást gyakorolunk.

Intézetemben állandóan jelen vagyok s minden beteg egyenlően részesül orvosi felügyeletben. Az árak a legméltányosabbak. Bérlek külön orvosi díjazást nem fizetnek.

Dr. Hecht.

Arad, Zrinyi-utca 3. sz.

Gyakornok,

jó irással, ki már irodákban alkalmazva volt, azonnali belépésre felvétetik.

Magyar és német nyolven szerkesztett ajánlatok **Seidner Bernáthoz** Berzovára küldendők.

II. kiadás. MEGJELENT II. kiadás. A Vidéki Színészvilág írásban és képen

cimű mű első kötete, mely

Arad színészetét tárgyalja 23 képpel.

Szerkesztette: **Benedek Árpád.**

Ára 1 korona.

Bérmentes küldéssel 1 k. 10 fil.

Kapható:

RÉVÉSZ NÁNDOR

könyvkiadóhivatalában

Arad, Szabadságtér.

878

Ugyanott 2–3 kolportör is jövedelmező alkalmazást talál.

A

színházi zenekar

ma szerdán, folyó hó 26-án

KÁNYA GÉZA

söracsarnokának kerthelyiségében

nagy hangversenyt

rendez.

Szabad bemenet.

Műsor:

1. Rákóczy induló.
2. Szózat: nyitány.
3. El-uria: keringő.
4. Harang játék: Gavotta.
5. Varázsos enyhe éj: dal.
6. Pöck nick: polka française.
7. Magyar négyes.
8. Baba tündér: egyveleg.

Szüeniet:

9. Magyar nép: dalinduló.
10. Nabucodonozor: nyitány.
11. Kék román: mazurka.
12. Judot Rugáne mit álmodtam; dal.
13. Troubadour: egyveleg.
14. Gyors polka.

Korcsmaeladási hirdetés.

A csuci állami kőbánya és közüzőtelepen levő korcsmahelyiség és italmérési jog a f. évi agusztus hó 15-től, az 1903. évi augusztus hó 15-ig. terjedő két évre nyilvános versenytárgyalás útján bérbeadatik.

Az írásbeli zárt ajánlatok a megajánlott két évi bérösszeg 5%-át kitevő biztosítékkal együtt **f. évi július 15-ig** alulírott vezetőséghez nyújtan-dók be, a hol is a részleges ajánlati feltételek szóval vagy írásban bármikor megtudhatók.

Halmágy-Csucs, 1901. június 22-én.

863

M. kir. kőbányavezetőség.

M. kir. államvasutak üzletv. Aradon.

16621—1901. II. szám.

Pályázati hirdetés.

A magyar királyi államvasutak Arad állomáson létesítendő két rakodó építési és leadási áruaktár bővítési munkáira ezennel nyilvános versenytárgyalás hirdettetik, melyre a jogérvényesen kiállított ajánlatok **1901. évi június hó 28-ának déli 12 óráig** a m. kir. államvasutak aradi üzletvezetőségének titkárságánál nyújthatók be.

Az ajánlat benyújtását megelőző napon, vagyis 1901. évi június hó 27-én déli 12 óráig a rakodókra nézve 1000 kor., az áruaktárra nézve 2000 korona bánatpénzt kell a magy. királyi államvasutak aradi üzletvezetőségének gyűjtőpénztárána, akár készpénzben, akár állami letétekre alkalmas értékpapirokban letenni. A bánatpénzről szóló letétjegy az ajánlathoz nem csatolandó. Az értékpapírok a legutóbb jegyzett árfolyam szerint számíthatnak, de névértéken felül számításba nem vétetnek. Takaréppénztári betétkönyvecskék bánatpénzül el nem fogadhatók.

Később beérkező ajánlatok nem fognak figyelembe vétetni.

Az ajánlatok mind a két rendbeli létesítményre együttesen, vagy külön is tehetők.

Az ajánlatok között a szabad választás jogát, tekintet nélkül a pályázás mérvére és az árakra az üzletvezetőség magának tartja fenn.

Az ajánlatokat egy koronás, az ajánlat mellékleteit ivenként 30 filléres bélyeggel ellátva, lepecsételve és a következő felirattal kell benyújtani:

„Ajánlat a magy. kir. államvasutak Arad állomásán létesítendő magas építmények előállítására.”

A létesítendő építmények tervei a magyar királyi államvasutak aradi üzletvezetősége építési és pályafenntartási osztályában a hivatalos órák alatt megtekinthetők s a verseny feltétel, szerződési tervezet, ajánlati minta és az árjegyzékek mintái ugyanott 5 korona áron megszerezhetők.

Aradon, 1901. évi június hó 15-én.

Az Üzletvezetőség.

(Utánnomást nem díjazunk.)

Dobsinai jégbarlang

klimatikus gyógy- és nyaralóhely. Ezen elsőrendű európai nevezetesség Gámörmegeyében, 9.69 m. magasságban a tengerszín föött. hatalmas fenyveserdők környezte sztracenei völgyben fekszik. érdekes kiránduló-helyekkel, gyönyörű kilátásokkal, sétányokkal, halászzattal, az új vendéglőben kényelmes ellátással és kiszolgálással.

Villamos lámpákkal hatásosan megvilágított jégbarlang értelmes vezető kalauzólása mellett, május 15-től okt. 1-ig naponként délelőtt 11 órától délután 3 óráig. — petroleum-, magnésium-világítás mellett bármikor megtekinthető. A barlangi utakat száraz pallók, lépcsők és karkák teszik kényelmessé.

Vasuti állomás délről Dobsina (magy. kir. államvasut. északról Poprad-Felka (Kassa-Oderbergi vasut.) Az állomásokon kocsik. Jégbarlang a dobsinai vasuti állomástól 2 1/2 órányira, a poprad-felkától 4 órányira fekszik. mindenütt gyönyörű, elragadó erdőborította vidékekkel. 874

Az évad alatt posta- és távirat-állomás a jégbarlangnál. Prospektusokkal és értesítésekkel szolgál az igazgatóság.

Nyári ujdonságok.

Már most mérsékeltébb áron kaphatók az alant jegyzett cikkek:

Szerb vászon fehér szines csikkal	mtr. 16 kr.
Ajour csalán vászon, finom izlésű minták	mtr. 20 kr.
Sima csalán battist	mtr. 18 kr.
50 uj minta czérna zeffir	mtr. 35 kr.
Finom battistok	mtr. 30 és 40 kr.
Delainek uj minták	mtr. 55 krtól.

Nagy választék

Pompadour selyem battistokban.**Mosó pongis.****Angol és mosó selyem vásznak.****Fürdő costumök.****Frottir köpeny és fürdő-sapkák.****Blousok.****Menyasszonyi kelengyék.****Férfi fehérneműek.****ROSENBLÜH H. és TÁRSA****ARAD,****Szabadság-tér és Forray-utca sarkán.**

335—1901. végrh. sz.

Árverési hirdetés.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a pécskai kir. járásbírótság 1900. évi Lp. 12/3. számú végzése következtében dr. Ghebeles Lázár ügyvéd által képviselt Ponta Vikentie javára Imbronye Masa ellen 150 kor. s jár. erejéig 1900. évi július hó 9-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 969 kor. becsült következő ingóságok, u. m.: buza, kukuricza és egyéb ingók nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a pécskai kir. j.-bírótság 1900. évi V. 241/3. számú végzése folytán 150 kor. tőkekövetelés és jár. erejéig a helyszínén, v. i. alperes Ó-Pécska tanyai lakásán leendő eszközzésére 1901. évi június hó 28-ik napjának d. e. 9 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, jelen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Pécskán, 1901. évi június hó 7-ik napján.

Klein Henrik,

875

kir. bir. végrehajtó.

256/1901. g. sz.

Árlejtési hirdetés.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a másodrendű törvényhatósági utakon 1901. évben foganatosítandó munkálatok biztosítása iránt folyó évi július hó 1-én d. e. 10 órakor árlejtést tart.

Kikiáltási-ár: a) Az ötvenes határba vezető ut homokos kavicsos való befedésére nézve 800 kor. b) A szent-páli ut homokos kavicsos való befedésére nézve 300 kor. c) A szeretyházi uton esz-közlendő árkolási munkára nézve 100 kor. d) A szent-tamási ut homokos kavicsos való befedésére nézve 1250 kor. e) a póva düllő-beli ut homokos kavicsos való befedésére nézve 400 korona.

Bánatpénzül leteendő a kikiáltási ár 10%-a készpénzben vagy elfogadható értékpapírokban.

Az árlejtésen részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli árlejtés megkezdése előtt nyújthatók be, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánatpénz mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árlejtési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árlejtési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árlejtést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székének 1901. évi június hó 17-én tartott üléséből.

Kiadta:

Vannay,

aljegyző.

Balf gyógyfürdő.

Javalva van: izom és izületi csuz. csuzos hűdések, köszvényes izületi lob, idült izzadmányok, görvelykór, bujakór, idült fémmérgezés, az idegek betegségei, a légzőszervek hurutjai, idült bőrbetegségek, sérülések és különböző esontbántalmaknál.

Gyógyhatányok: Kénes fürdők. Villamos vízfürdők (Dr. Gärtner módszer). Villamos fényfürdők. Kénes-vasas lápfürdők. Dr. Reiter-féle száraz légfürdők. Hidegvízgyógyintézet.

Vese és hólyagbántalmaknál kiváló gyógyhatásu, kellemes és üdítő lithiumos savanyúvíz.

Felvilágosítással szolgál: **Balf kénes gyógyfürdő igazgatósága.** (Sopron mellett.)

Balf. 1901. június 19-én.

Balf gyógyfürdő igazgatósága.

272—2. P. V. szhoz.

Árverési hirdetés.

Az aradi kir. járás mint hagyatéki tekintetes bíróságnak 1901. évi P. V. 272—2. számú végzése nyomán ezennel közhírré tétetik: miszerint a néh. Dinter József mű és kereskedelmi kertész aradi volt lakos hagyatékában 23 tételtől 33 tételig bezárólag leltározott a Dezső-utczai 12. és 14. sor számok alatti telken találtató üvegházi disznóvénnyek, különféle gyümölcs, fenyő és diszfa csemétek, diszbokrok, kerti eszközök, üvegházi anyagok sat. **f. évi június 28-án d. u. 2¹/₄ órakor** a helyszínén Arad bv. Dezső-utczai 12. illetve 14. sz. alatt önkéntes nyilvános árverésen készpénz fizetés mellett el és átadatnak.

Kelt Aradon, 1901. évi június 20-án.

851

Simon Gábor,
leltározó jegyző mint kiküldött.

395/901. ügyszám.

Árverési hirdetés.

Néhai Hirschmann József né született Berger Rozália hagyatékához tartozó, a hagyatéki leltár 559—590. tételei alatt felvett butorokból és pinczebe rendezési tárgyakkal álló ingóságok 1901. (ezerkilencszázegy évi június hó 28. (huszonnyolcadik) napján délután 3 (három) órakor a helyszínén, Aradon, Poltura külváros Libásdüllő 23. szám alatt megtartandó nyilvános árverésen közbenjöttömmel a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés ellenében eladatni fognak.

Kelt Aradon, 1901. (ezerkilencszázegy) évi június hó 22 (huszonkettedik) napján.

858

Beles János,
kir. közjegyző.

Hidegvízgyógyfürdő

ARADON, Zrinyi-utca 5. szám.

Alapított 1892-ben.

Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy kényelmesen berendezett

fürdőm reggeli 5 órától esteli 8 óráig

a n. é. közönség rendelkezésére áll.

A hidegvízgyógymód minden neme (Kneipp-féle is) az orvosi rendelet szigorú betartásával nálam eszközölhető.

Külön berendezett, kitűnő hatásu

oroszgőzfürdő

Ezenkívül meleg kádfürdőkkel is rendelkezem.

A n. é. közönség szives támogatását kérve, maradtam

763

kiváló tisztelettel

Posch Károly.

XXII. Magyar kir. jótékonycélu államsorsjáték

Főnyeremény 150.000 korona.

Az összes nyeremények összege 365.000 korona.

Huzás már e hónap 28-án.

Az ezen sorsjáték után remélhető tiszta jövedelem Ő császári és apostoli királyi Felsege f. é. május 1-én Gödöllőn kelt legfelsőbb elhatározása folytán akként fog felszámolni, hogy: 1. a vagyontalan állami tisztviselők özvegyei és árvái segélyezésére szánt alap, 2. a budapesti VIII. ker. általános jótékonyági egyesület (Budapest, Baross-utca 67. szám), 3. a Nyitra és vidéki szegénysegélyező keresztény nőegylet, 4. a pozsonyi „Stefánia”-árva-ház, 5. az általános (budapesti) egyetemi segélyegylet, 6. a katolikus munkásnőket védő egyesület, 7. a budapesti tanítók segélyegylete, 8. a „Szent-Vitus”-ról nevezett horvát vakok-intézete, 9. a budapesti önkéntes mentőegyesület, 10. a budapesti „Fröbel” nőegylet egy-egy tized részében részesülnek.

Egy sorsjegy ára 4 koronával van megállapítva.

Sorsjegyek kaphatók: a m. kir. lottójövedéki igazgatóságnál Budapesten, valamennyi posta-, adó-, vám- és sóhivatalnál, vasuti állomásokon s a legtöbb dohány-tözsében és váltóüzletben. 353
Budapesten, 1901. évi május hó 28-án.

A m. kir. lottójövedéki igazgatóság.

Globus tisztító kivonat

legjobb fém tisztító szer

10, 16 és 20 filléres dobozokban minden hirdetésünk utján felismerhető üzletben. 372

Minden kísérlet állandó használatot biztosít. Feltaláló és egyedül gyáros!

FRITZ SCHULZ jun. Actiengesellschaft. Leipzig és Eger.

8123—1901. kh.

Hirdetés.

Arad szab. kir. város közönsége által alkotott és a nagyméltóságú belügyminiszterium által jóváhagyott szervezeti szabályrendelet alapján, mely a kapitányi hivatalnak kötelességévé teszi a szabadban való fürdés megatlását életbiztonsági szempontból a Maros folyón a felállított szabad fürdőkön kívül való fürdést betiltom és felhívom a lakosságot, hogy a sza-

badban való fürdéstől tartózkodjék, a szülőket és iparosokat pedig, hogy gyermekeikre, illetve tanonczaikra e tekintetben szigorúan ügyeljének, mert mindazok, kik a szabadban fürdőnek, szigorúan büntetendők fognak, ha pedig serdületlen követi el a kihágást, az 1879. évi XL. t.-cz. 27 §-a alapján a szülő vagy munkaadó iparos fog felelőségre vonatni.

Arad, 1901. június hó 11-én.

Sariot,
főkapitány.

Birtok eladás!

Egy nemesi birtok, 800 holdas, 1200 □-ól egy tagban, vízmentes, csupán 30—40 hold kaszáló, többi szántó. Termeszhető buza, dohány, repce, kukorica, stb. — Lakházzal, gazdasági épületekkel, istállókkal, dohánypajta és kukorica kotárkával. Minden a legjobb karban. Aradhoz 3 órányira fekszik. — Ára 190,000 forint.

Teher a birtokon 120,000 frt, olcsó törlesztés 40 évre. A vételhez 50,000 frt szükséges. A maradvány kényelmes fizetési feltételek mellett. A vételárba beleértődik a fenteljes instryctus is.

Legajánlatosabb a birtokok átadás előtt megtekinteni.

Egy birtok 550 magy. hold, kitűnő jó szántóföld egy tagban vízmentes, 400 hold szántó, a többi kaszáló és legelő. Gyönyörű szép uri lakkal, gazdasági épületekkel a legjobb karban.

A birtok Aradmegyében fekszik, a vasuti állomáshoz igen közel. Ára 105,000 frt. Teher 40,000 frt olcsó törlesztésre. A vételhez 30,000 frt szükséges.

Egy kisebb birtok 330 magy. hold egy tagban; vízmentes az egész szántó, elsőrendű föld. Szép lakházzal, gazdasági épületekkel.

Ára 80,000 frt kedvező fizetési feltételek. A vételhez 20,000 frt szükséges.

Aradhoz 1¹/₂ órányira állomással.

Ezenkívül még számos nagyobb és kisebb birtokok vannak nálam eladásra előjegyezve, és igen jutányos árban kaphatók meg.

Továbbá nagy jutányos árban vehető meg a kisebb bérházak, a melyek kimutatás szerint 6—7% tiszta jövedelmet hoznak, és a hol a házéből lehet az árát letörleszteni. Bárki bizalommal fordulhat hozzám és meggyőződhetik, mily előnyös vételt csinálhat.

Bővebb felvilágosítást nyújt

Rosenberg Károly,

ügynök.

Arad, Eötvös-utca 12.